GEMEENTE HEILOO

Groenbeheerplan 2021-2031

DG Groep BV
Februari 2021
Concept

Groenbeheerplan
2021 - 2031

Status	**Concept**
Contactpersonen gemeente	**M. Suiding en R. van der Veer**
Rapport opgesteld door	**DG Groep B.V.** **Helsinkilaan 6b** **3446 AH Woerden** **tel 0172 213460** **fax 0172 210165** **e-mail** **info@dggroep.nl** **internet** **www.dggroep.nl**
Opdrachtnummer	**215_004**
Projectleider/ projectmanager	**Ing. J.A. van Stralen**
Auteurs	**Ing. A.H. Onderwaater-Keern en Ing. J.A. van Stralen**
Datum	**februari 2021**
Druk	**Eerste druk, DG Groep bv**

DG Groep b.v. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van de DG Groep b.v.. Opdrachtgever vrijwaart de DG Groep b.v. voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© DG Groep® b.v.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever hierboven aangegeven en is haar eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. fotokopie, digitaal of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en de DG Groep b.v., noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**
1. Inleiding **5**
1.1 Aanleiding 5
1.2 Doel 5
1.3 Scope 5
1.4 Werkwijze 5
2. Kader en (beleids)uitgangspunten **6**
2.1 Relevante wet- en regelgeving 6
2.2 Gemeentelijk beleid 6
3. Huidig areaal en kwaliteit **11**
3.1 Opbouw groenareaal 11
3.2 Definitie en beheerdoel per groentype 12
3.3 Areaal en kwaliteit bomen 12
3.4 Areaal en kwaliteit beplantingen, gras en oevers 14
4. Evaluatie groenbeheer afgelopen jaren **17**
4.1 Huidige beheerkwaliteit en inrichting 17
4.2 Capaciteit eigen buitendienst 18
4.3 Adoptie groen door bewoners 19
4.4 Ecologisch- en bijvriendelijk beheer 19
4.5 Databeheer 20
5. Groenbeheer in de komende jaren **21**
5.1 Dagelijks en meerjaarlijks onderhoud 21
5.2 Ziekte- en plagenbestrijding 25
5.3 Groot onderhoud en vervanging 25
5.4 Kwaliteitsbewaking en inspecties 26
5.5 Databeheer, planning en afhandelen van (kap)vergunningen. 27
6. Financiën en personeel **28**
6.1 Beschikbare middelen 28
6.2 Benodigde middelen 29
6.3 Areaaluitbreiding 31
7. Conclusie en aanbevelingen **33**
7.1 Conclusies 33
7.2 Aanbevelingen 33
Bijlagen **35**
Bijlage 1. Wet- regelgeving 36
Bijlage 2 Beleidspunten groenbeleidsplan 2012-2022 38
Bijlage 3 Beheerplan eco-zones Boekelermeer 41
Bijlage 4 Beheerplan houtwallen 42
Bijlage 5 Definitie en beheerdoelen groentypen conform IMBOR 43
Bijlage 6. Resultaten kwaliteitsinspectie beplantingen 45
Bijlage 7. CROW KOR schaalbalken bij inspectie kwaliteit beplantingen 47
Bijlage 8. Werkpakketten en raming groenonderhoud eigen dienst 50

CONCEPT

Samenvatting

De ambities voor het openbaar groen in de gemeente Heiloo zijn vastgelegd in het Groenbeleidsplan Heiloo 2012-2022 en het Bomenbeleidsplan 2008. Het groenbeheerplan slaat de brug tussen deze op strategisch en tactisch niveau vastgelegde ambities en de operationele realisatie hiervan.

Doel

De doelstellingen voor dit groenbeheerplan zijn:

- Inzicht geven in het huidige areaal en kwaliteit van het groen en hoe het beheer wordt uitgevoerd. Het huidige groenbeheerplan (2014-2018) is verlopen en de inhoud is achterhaald.
- Afstemmen van budgetten en capaciteit in relatie tot de huidige en gewenste (beeld)kwaliteit.
- Het bieden van een oplossingsrichting voor het tekort aan personeel (fte) bij de eigen wijkteams door de bezuinigingen van de afgelopen jaren. De formatie is teruggelopen van 26,5 fte naar 15,89 fte. Hierdoor is het onderhoudsniveau achteruitgegaan en is sprake van achterstallig onderhoud. Ook is het aantal klachten van bewoners toegenomen.
- Inzichtelijk maken van de personele en financiële consequenties door de verwachte areaaltoename in de komende jaren.

Het plan beslaat een periode van 10 jaar. Wanneer het groenbeleid tussentijds wijzigt, moet het plan geactualiseerd worden.

Wet en regelgeving, gemeentelijk beleid en beheer

Het gemeentelijk groenbeleid biedt kaders voor het huidige groenbeheer, maar is gedateerd. Nieuwe wetgeving is nog niet opgenomen. Er is onvoldoende basis om uitspraken te doen over thema's die nu actueel zijn in het groenbeheer. Voor de eco-zones op bedrijventerrein Boekelermeer en de houtwallen zijn aparte beheerplannen opgesteld.

Huidig areaal en kwaliteit

We hebben bijna 15.000 (geregistreerde) bomen in beheer en circa 188 hectare beplantingen, gras, ruw gras en natuurvriendelijke oevers.

Bomen

Jaarlijks wordt een deel van het bomenbestand geïnspecteerd. Ongeveer 48% van het totaal aantal bomen heeft een redelijke conditie. 3% is slecht en moet vervangen worden. Bij ongeveer 23% van het bomenbestand zijn één of meer maatregelen nodig om te voldoen aan de veiligheidseisen. Als gevolg van doorgevoerde bezuinigingen zijn er achterstanden bij het onderhoud van de bomen.

Beplantingen en gras

Uit een kwaliteitsinspectie van 2020 blijkt dat er achterstallig onderhoud is in beplantingen. Bij ca. 17.000 m2 beplanting is sprake van een matige tot ernstige snoeiachterstand. In veel beplantingsvakken (ca. 21.000 m2) komen ongewenste zaailingen of wildopslag voor. Dit als gevolg van niet tijdige onkruidbestrijding. Ongeveer 7.300 m^2 beplanting moet gerenoveerd worden. De maatregelen uit de kwaliteitsinspectie worden in 2021 en 2022 uitgevoerd binnen het beschikbare budget. De technische kwaliteit van gras is niet apart in beeld gebracht. Deze voldoet gemiddeld aan het basisniveau.
We beheren beplantingen en gras overal op basiskwaliteit, vergelijkbaar met CROW kwaliteitsniveau B.

Bermen, natuurvriendelijke oevers

Een groot deel van de bermen en oevers wordt natuurtechnisch (ecologisch) beheerd, deels met schapen. Het schapenbeheer is vanwege de biodiversiteit en educatie succesvol. We willen bermen zo natuurtechnisch mogelijk blijven beheren.

CONCEPT

Databeheer

Er is een achterstand bij het beheer van de groendata in het beheersysteem. Deze achterstand wordt binnen afzienbare tijd ingelopen.

Financiën en personeel

Exploitatie

In de begroting is in 2021 € 402.500 beschikbaar voor het beheer van groen. Voor maaien en schouwen van bermen, natuurvriendelijke oevers, schapenbeheer en watergangen is € 209.500 beschikbaar. Deze bedragen zijn vooral bestemd voor uitbestede werkzaamheden en aankoop van plantmateriaal.
Deze budgetten zijn - bij gelijkblijvend areaal - vooralsnog voldoende, met uitzondering van het beheer van de ecozones Boekelermeer. Vanaf 2021 en later is € 12.000 per jaar extra nodig om de zones te beheren conform de eisen van de ODN-NHN (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord). De beheerkosten zijn niet opgenomen in de begroting. Bij realisatie van de ecozones zoals is voorgesteld in het inrichtingsplan Ecozones Boekelermeer gaan de jaarlijkse onderhoudskosten verder omhoog. Verder onderbouwing is te lezen in het beheerplan Ecozones Boekelermeer.

De bomen worden op dit moment in een 5 jaarlijkse cyclus visueel geïnspecteerd en onderhouden. De boomveiligheidscontrole (BVC) is uitbesteed en het onderhoud wordt door de eigen bomenploeg uitgevoerd. Op basis van de veiligheidsrichtlijnen uit het Handboek Bomen moeten alle bomen minimaal driejaarlijks worden geïnspecteerd en onderhouden. Voor het inspecteren van de bomen conform de deze cyclus is jaarlijks € 18.500 nodig. Gelijktijdig met de BVC worden de boommaatregelen opgenomen. De driejaarlijkse cyclus zorgt voor intensivering in het snoeionderhoud. De capaciteit van de eigen bomenploeg is onvoldoende om extra snoeimaatregelen uit te voeren. De aanvullende snoeimaatregelen worden uitbesteed en hiervoor is een extra budget nodig van ca. € 90.000 per jaar.

Voor onderhoud aan houtwallen is jaarlijks € 20.000 nodig conform het apart hiervoor opgestelde beheerplan.

Formatie eigen dienst

In de begroting voor 2021 is voorzien in een uitbreiding met 3 fte bij de wijkteams. De totale formatie van de eigen dienst komt daarmee op 18,89 fte. Vanaf 2021 wordt het maaien van bermen en ruw gras geheel door een aannemer uitgevoerd. De bijbehorende budgetten zijn overgeheveld. Hiermee is 0,5 fte vrijgekomen. De werkelijke arbeidsbehoefte van de eigen dienst is berekend aan de hand van werkpakketten en standaard tijdnormen. Uit deze berekening blijkt dat er bij de wijkteams een structureel tekort blijft van 1,6 fte.

Areaaluitbreiding

De komende 10 jaar stijgt het aantal woningen gemiddeld met 200 per jaar. Het uitgangspunt is dat de exploitatiebudgetten en de formatie van de eigen dienst evenredig meestijgen met de toename van het areaal. Op basis hiervan is jaarlijks ca. € 7.500 extra nodig voor exploitatie openbaar groen en ca. € 4.000 voor maaien en schouwen. De jaarlijkse stijging van de formatie van de eigen dienst is ca. 0,35 fte.

Conclusie

Er blijft een tekort aan personeel bij de wijkteams van ca. 1,6 fte. Daarnaast is de komende 10 jaar gemiddeld 0,35 fte per jaar extra nodig om areaaluitbreidingen op te vangen en om achterstanden in het groenonderhoud te voorkomen. Ook in de exploitatiebudgetten zijn extra middelen nodig. Vooralsnog vangen we dit tekort deels op door het inhuren van personeel uit het hiervoor beschikbare budget. Voor de komende jaren is dit echter niet afdoende. In een op te stellen visie of beleidsplan moeten hier nadere voorstellen voor worden gedaan.

CONCEPT

1. Inleiding

Groen heeft een grote invloed op de waardering van de openbare ruimte en faciliteert verschillende functies. Dit zijn onder andere wandelen, bewegen, sporten, recreatie en geleiding van verkeersroutes. Groen is ook heel belangrijk voor de biodiversiteit en het tegengaan of opvangen van effecten van klimaatverandering. Beheer van openbaar groen is een kerntaak van de gemeente. In het groenbeheerplan staat op welke wijze we het groen beheren. Een kwalitatief goede groenstructuur draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van de bevolking.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het opstellen van een nieuw groenbeheerplan is:

- Inzicht krijgen in het te beheren areaal. Als gevolg van niet doorgevoerde mutaties in het beheersysteem zijn achterstanden ontstaan.
- Het vorige groenbeheerplan had een looptijd tot 2018. De in dit plan beschreven werkwijze, doelen en financiële consequenties zijn inmiddels achterhaald.
- Afstemmen van budgetten en capaciteit in relatie tot de huidige en gewenste (beeld)kwaliteit. Op dit moment is het onderhoudsniveau gedaald en zijn er achterstanden ontstaan. Dit blijkt onder andere uit de toename van het aantal klachten en meldingen van bewoners.
- De komende jaren zal het groenareaal flink toenemen door de ontwikkeling van nieuwbouwwijken. Dit heeft grote consequenties voor personeelscapaciteit en financiën.

Er is behoefte aan een beheerplan dat richting geeft aan bovengenoemde aspecten.

1.2 Doel

Het groenbeheerplan 2021 – 2031 gaat in op de volgende vragen:

- Welke arealen hebben we in beheer en wat is de kwaliteit?
- Welke ambities en beleidskaders voor het groen en uitgangspunten voor onderhoud hebben we?
- Wat is de huidige en benodigde formatie van de buitendienst om het groenonderhoud adequaat uit te voeren conform het gevraagde kwaliteitsniveau?
- Wat is het beschikbare en benodigde budget voor jaarlijks- en meerjaarlijks onderhoud en vervangingen?
- Wat zijn de personele en financiële consequenties voor de toename van het groenareaal door bedrijventerreinen en nieuwbouwwijken in de komende jaren?

1.3 Scope

Het groenbeheerplan gaat over het gemeentelijke openbaar groen, zoals bomen, bosplantsoen, heesters, gazon en bermen. Ook bossen, parken en windsingels/bosplantsoen rondom sportvelden in beheer en eigendom van de gemeente vallen eronder. Buiten dit beheerplan valt het groen op begraafplaatsen, overig groen op sportvelden en vastgoed percelen zoals volkstuincomplexen.

1.4 Werkwijze

Dit plan kwam in de volgende stappen tot stand:

- De geldende regels voor landelijke wet-, en regelgeving zijn verzameld. Gemeentelijke beleidsuitgangspunten en randvoorwaarden zijn op een rij gezet. (zie hoofdstuk 2).
- Het huidig areaal is bepaald (zie hoofdstuk 3).
- Inventarisatie van alle beplantings- en grasvakken. De beplantingen zijn ook geïnspecteerd op technische kwaliteit. Bij een slechte kwaliteit zijn maatregelen voorgesteld. (zie hoofdstuk 4).
- Doorrekening van het beschikbare en benodigde personeel bij de buitendienst voor het groenbeheer. (zie hoofdstuk 5)
- Doorrekening beschikbaar en benodigd budget voor dagelijks onderhoud, meerjaarlijks onderhoud en vervangingen. (zie hoofdstuk 6)
- Financiële doorvertaling areaaluitbreidingen voor de komende jaren. (zie hoofdstuk 6)

CONCEPT

2. Kader en (beleids)uitgangspunten

In dit hoofdstuk beschrijven we de wettelijke kaders en het vastgestelde beleid in Heiloo voor het openbaar groen.

2.1 Relevante wet- en regelgeving

Er is geen overkoepelend wettelijk kader waarin alle rechten en plichten over het beheer van de leefomgeving zijn vastgelegd. Gemeenten hebben veel lokale keuzevrijheid, maar zijn wel gebonden aan verschillende wetten en regels.

Hierna een korte opsomming van regelgeving die van invloed is op het beheer en onderhoud van de groene leefomgeving. In bijlage 1 staat een verdere uitwerking hiervan.

Wettelijke kaders zijn:

- Zorgplicht: een veilige openbare ruimte vanuit het Nieuw Burgerlijk Wetboek;
- Kapitaalgoederen in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- Omgevingswet voor integrale ambities (treed in werking op 1 januari 2022);
- Wet natuurbescherming voor bescherming van natuurgebieden, planten- en diersoorten.
- Omgevingsvergunning op basis van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht voor kappen van bomen.
- De Wet publieke gezondheid voor gezondheidsaspecten. Overlast door bijvoorbeeld eikenprocessierups via de Wegenwet en het Nieuw Burgerlijk Wetboek;
- De algemene plaatselijke verordening (APV) voor beschermen van bomen en houtopstanden. Deze zal worden vervangen door de Verordening Fysieke Leefomgeving die deel uitmaakt van de Omgevingswet.
- Via het bestemmingsplan kunnen bijzondere of monumentale bomen beschermd worden.
- Vastgestelde monumentale bomenlijst
- Bestrijden invasieve exoten. Maatregelen voor het elimineren en beheersen van invasieve exoten.

Naast de bovengenoemde regelgeving zijn ook relevant: het Bouwstoffenbesluit, de Wet geluidhinder, de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten(WION), de Wet basisregistratie grootschalige topografie (BGT), de participatiewet en de Aanbestedingswet. De ARBO wetgeving schrijft veilige werkomstandigheden voor, bijvoorbeeld via afzetting bij wegwerkzaamheden. Diverse normen, richtlijnen en standaarden (zoals van NEN of CROW) hebben geen wettelijke status maar geven wel kaders voor professionele invulling van beheer en onderhoud.

De provincie Noord-Holland heeft ook plannen vastgesteld die van belang zijn voor de aanleg en beheer van groen. Dit zijn: Structuurvisie 2040, Natuurbeheerplan 2020 en Leidraad Landschap en cultuurhistorie.

2.2 Gemeentelijk beleid

In de programmabegroting 2021 en meerjarenbegroting 2022 – 2024 geven we aan dat groen(kwaliteit) en duurzaamheid belangrijke thema's zijn. Heiloo moet een groene en duurzame woon- en werkgemeente zijn.

CONCEPT

Behoud en versterken van het groene karakter

De belangrijkste bestuurlijke vastgelegde ambities, kaders en aandachtspunten vanuit het huidige groenbeleid zijn:

- *Behoud en versterken van het groene karakter*: Behoud van landschappelijke kwaliteiten. Ruimschoots compenseren van groen dat moet verdwijnen. Bij gemeentelijke projecten kiezen voor kwalitatief groen dat bijdraagt aan biodiversiteit en klimaatbestendigheid.
- *Basis op orde*. De openbare ruimte voldoet aan het gestelde kwaliteitsniveau en wettelijke zorgplicht. Dat wil zeggen: geen kapitaalvernietiging en het is schoon, heel en veilig. Een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Planmatig werken op basis van inspecties en meerjarenplannen.
- *Natuurinclusief beheer*. Heiloo streeft naar natuurinclusief beheer. Met een zo natuurlijk mogelijke inrichting, beheer en onderhoud van het groen, rekening houdend met de functie en ligging.
- *Duurzaam en klimaatbestendig*. Verduurzamen van de leefomgeving, samen met andere stakeholders. Onder andere door verbeteren van groen en biodiversiteit. Duurzaamheid als selectiecriterium bij onderhoud, materiaalkeuze en selectie van aannemers;
- *Leefbaarheid en participatie*. Leefbaarheid betekent onder andere gezond, veilig en schoon en waarbij bewoners en werkenden zich medeverantwoordelijk voelen voor hun omgeving. Bewoners zijn belangrijke ogen en oren bij het beheer. Het is gemakkelijk voor bewoners om meldingen te doen en de gemeente reageert adequaat.

De beleidskaders liggen vast in de hierna volgende plannen:

2.2.1 Toekomstvisie 2030

In de Structuurvisie 2030 geven we als gemeente onze kijk op de ruimtelijke en fysieke ontwikkeling van het dorp. We letten daarbij op de gevolgen voor inrichting en gebruik van het grondgebied.

CONCEPT

Een groene buitenruimte is de basis voor elke buurt

Met betrekking tot openbaar groen is het volgende opgenomen:

- Heiloo staat bekend om de hoge kwaliteit van de openbare ruimte. Een groene buitenruimte is de basis van elke buurt.
- De gemeente stimuleert anderen activiteiten te ontplooien die voortvloeien uit gemeentelijk beleid. Hierbij richt men zich op specifieke doelen of doelgroepen, zoals het beheer van groen door buurtbewoners.

2.2.2 Groenbeleidsplan Heiloo 2012-2022

Het groenbeleidsplan formuleert een integrale visie op 'groen Heiloo' voor de periode 2012-2022.

Visie:
De cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarden van het groen moeten optimaal tot hun recht komen door een goede zonering en versterking van de groengebieden.
Daarbij moet er voldoende ruimte zijn voor de gebruikswensen. Ontwikkelingsinitiatieven en beheer van het groen worden afgestemd op dit streven

De integrale groenvisie is vertaald in 7 kernuitgangspunten. Dit zijn:

1. Respecteer de landschappelijk onderlegger en maak belangrijke groenelementen zichtbaar en bescherm ze!
2. Behoud en versterk de groene structuur!
3. Groen voor groen!
4. Ga versnippering van groen tegen!
5. Stem beheer af op streefbeeld
6. Versterk de identiteit van de woonomgeving!
7. Zorg voor meer betrokkenheid door inwoners bij het groen!

Deze kernuitgangspunten zijn in het Groenbeheerplan 2014-2018 verder uitgewerkt in uitgangspunten voor inrichting en beheer. Deze zijn opgenomen in bijlage 2.

2.2.3 Bomenbeleidsplan Heiloo 2008

In het bomenbeleidsplan staan de uitgangspunten voor de inrichting en het beheer van bomen. Uitvoering van de boomveiligheidscontrole (BVC) zorgt ervoor dat de gemeente voldoet aan de wettelijke zorgplicht. De BVC geeft een goed inzicht in de vitaliteit en de veiligheid van ons bomenbestand. Hoe en wanneer je bomen moet snoeien, welke kaders gelden bij het verwijderen van bomen zijn opgenomen in het plan. Het biedt ook handvatten in het omgaan met klachten en meldingen van bewoners.

Behoud en versterk groene structuur

2.2.4 Beheerplannen voor gebieden of specifieke groentypen

Hierna volgen de beheerplannen die voor gebieden of een specifiek groentype zijn of worden opgesteld.

Beheerplan bedrijventerreinen De Oude Werf Oosterzij en Boekelermeer
In 2016 zijn afspraken voor het onderhoud van de openbare ruimte op de bedrijventerreinen De Oude Werf, Oosterzij en Boekelermeer vastgelegd. Het beheerplan vormt de basis voor de communicatie over onderhoud met (vertegenwoordiging van) de ondernemers.

Beheerplan ecozones Boekelermeer
In dit beheerplan staat hoe de ecologische zones op bedrijventerrein Boekelermeer beheerd moeten worden conform de huidige regels en richtlijnen. Het beheer is primair gericht op het behoud van de rugstreeppad. Het beheerplan is als bijlage 3 bij dit plan gevoegd.

Beheerplan oevers 2014
Het Beheerplan oevers beschrijft het aanleggen en beheerwijze van (Natuurvriendelijke) oevers in Heiloo.

Beheerplan houtwallen
Er wordt een beheerplan voorbereid waarin het onderhoud aan de houtwallen wordt uitgewerkt. Het voorstel is om meer maatwerk toe te passen en de houtwallen in fases terug te snoeien. Hierdoor verliest de houtwal niet in één keer zijn hoogte. Uitgangspunt is verder dat de houtwal ook aan de onderzijde begroeid blijft. Het onderhoud aan de naastgelegen greppels moet echter wel voldoen aan de keur van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

2.2.5 Kwaliteitshandboek openbare ruimte woningbouwlocaties 2019

Bij plannen voor aanleg of wijziging van de openbare ruimte moet rekening gehouden worden met de regels uit het Handboek Openbare Ruimte. In het handboek staan de verschillende ontwerpeisen en technische eisen en wie op welk moment waar verantwoordelijkheid voor draagt. Deze zorgen ervoor dat bijvoorbeeld groen, straten, pleinen, lichtmasten en prullenbakken op straat een goede kwaliteit hebben. Ook voor aanleg van groen zijn eisen opgenomen.

CONCEPT

3. Huidig areaal en kwaliteit

3.1 Opbouw groenareaal

De gemeente Heiloo heeft per 1 januari 2020 een oppervlakte van 1.901 hectare en 23.974 inwoners (bron: https://allecijfers.nl/gemeente/heiloo/). We hebben 14.917 (geregistreerde) bomen in beheer en circa 188 hectare beplantingen, gras, ruw gras en natuurvriendelijke oevers. Dit is 79 vierkante meter per inwoner en 175 vierkante meter per huishouden. Het grootste deel van het areaal bestaat uit bosplantsoen, heesters, grasveld en bermen. Ook beheren we watergangen en vijvers.
Een heel groot deel van de watergangen binnen de bebouwde kom wordt beheerd door Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

Het richtgetal in de Nota Ruimte (Ministerie van VROM 2006) is 75 vierkante meter groen per huishouden. Hierbij wordt groen bedoeld in de woonwijken dicht bij de woningen. Ten opzichte van gemeenten met vergelijkbare grootte heeft Heiloo meer bomen en struiken en minder ruw gras per huishouden.

Een deel van het areaal ligt in parken en natuurgebieden. Dit zijn:
- Noorderneg en Zuiderneg
- Gemeentebos
- Oosterbos
- Frederika's hof
- Het Vennetje
- Oostkanter en Laan van Frans
- Wijkpark Ypestein
- Park nabij de Achtkant
- Plan Zuid-West

Ook onderhoudt de gemeente groen op bedrijventerreinen. Dit zijn:
- De Oude Werf
- Oosterzij
- Boekelermeer

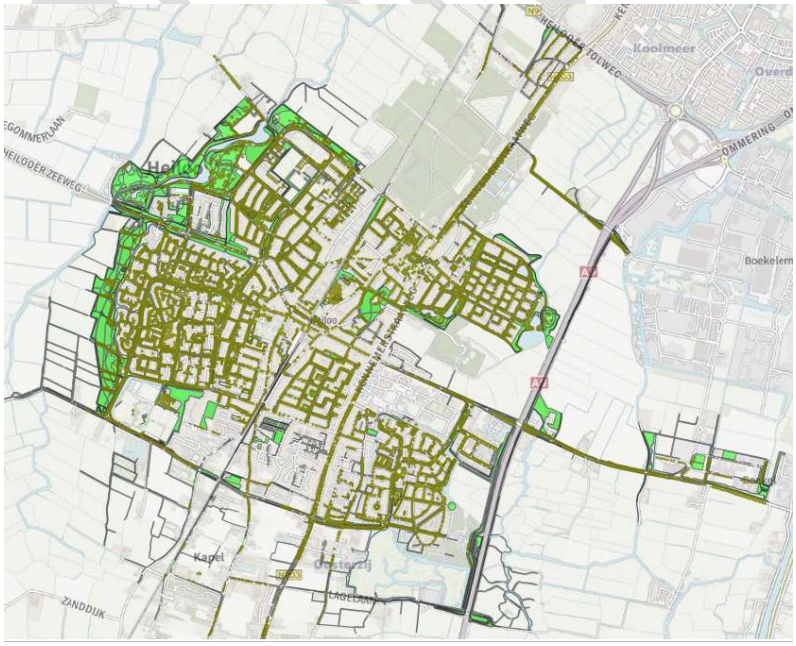

Groen- en boomstructuur Heiloo

CONCEPT

3.2 Definitie en beheerdoel per groentype

We hanteren het Informatiemodel Beheer Openbare Ruimte (IMBOR) bij de indeling en definities van de groentypen in het beheersysteem. In het IMBOR zijn landelijke afspraken gemaakt over objectgegevens voor beheer van de openbare ruimte. Het is een belangrijke basis die beheerders ondersteunt bij de opzet en invulling van hun beheersysteem. In bijlage 5 staat een tabel met daarin de definitie per groentype en het beheerdoel.

3.3 Areaal en kwaliteit bomen

Het bomenbestand omvat meer dan 82 boomsoortfamilies, waarvan de meeste met een klein aantal. De meeste bomen zijn straat- en laanbomen. Ongeveer 6% is knotbomen en 0,5% vorm- of leibomen. De soorten zomereik, wilg, berk, iep, es en linde vormen gezamenlijk een derde van het totaal aantal bomen. We bezitten een monumentale en beeldbepalende bomenlijst. Hierop staan 304 bomen.
In tabel 3.1. staat een samenvatting van het aantal bomen in januari 2021. De areaalgegevens komen uit het beheersysteem van de gemeente.

Tabel 3.1 Areaal boomtypen

	Aantal (stuks)
Overige straat- en laanbomen	13.851
Knot- en leibomen	866
Vorm- en gekandelaberde bomen	200
TOTAAL	**14.917**

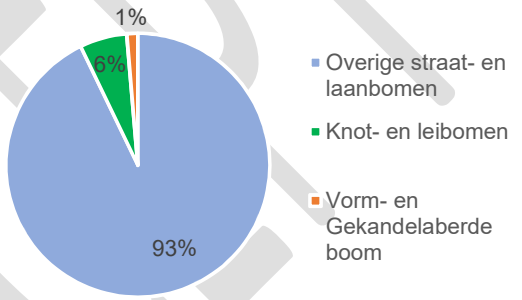

Uit tabel 3.2. blijkt dat de meeste bomen in gras of beplanting staan. Slechts een klein deel staat in verharding.

Tabel 3.2 Standplaats bomen

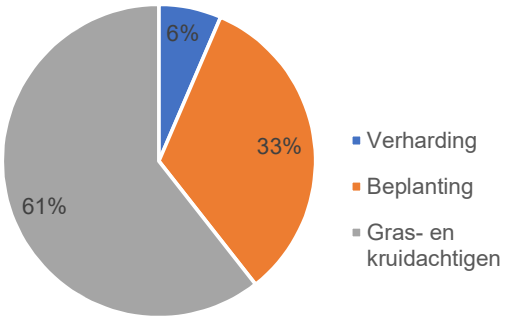

Jaarlijks wordt een deel van het bomenbestand geïnspecteerd op veiligheid.
In tabel 3.3 en 3.4 staan de conditie en risicoklassen van het bomenbestand.
De gegevens zijn gebaseerd op inspectieresultaten van de afgelopen jaren.

Tabel 3.3 Conditie bomen

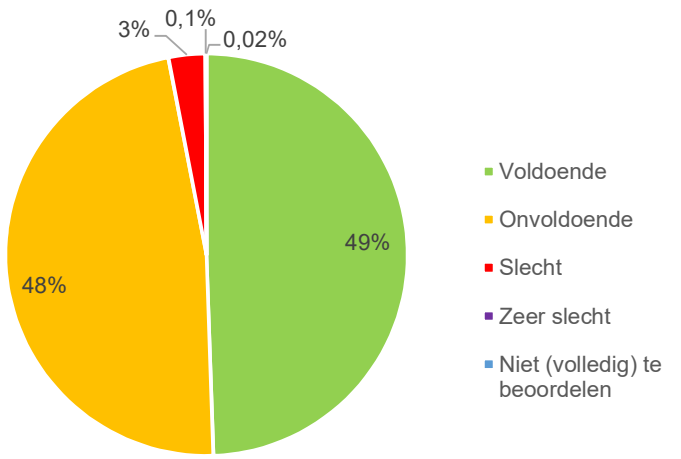

Conditie is onvoldoende bij ca. 48% van het totaal aantal bomen. Dit is normaal voor bomen in een bebouwde omgeving. Ruim 3% van het aantal bomen scoort slecht of zeer slecht.

Tabel 3.4 Risicoklasse bomen

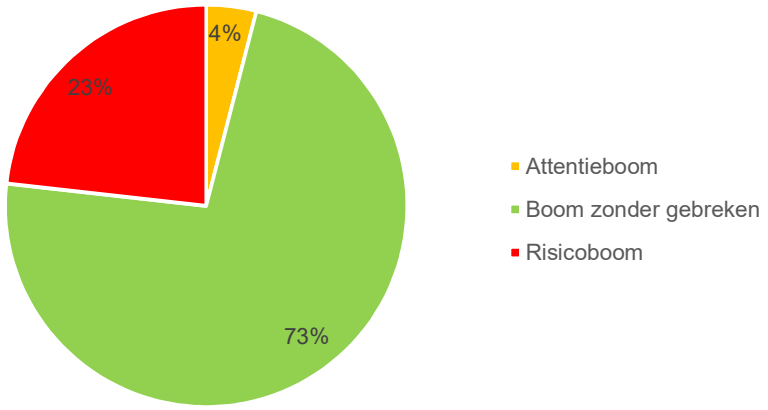

Ongeveer 27% van het totaal aantal bomen is risico- of attentieboom. Bij risicobomen zijn een of meerdere maatregelen noodzakelijk, zoals snoeien (waaronder dood hout verwijderen), vellen, nader onderzoek, kroon verankering of repareren van bestrating. Attentiebomen zijn bomen die vanwege gebreken jaarlijks moeten worden gecontroleerd om weer te voldoen aan de veiligheidseisen.

3.4 Areaal en kwaliteit beplantingen, gras en oevers

In tabel 3.4. staat een samenvatting van het areaal beplantingen, gras en oevers in januari 2021. De areaal gegevens komen uit het beheersysteem van de gemeente.

Tabel 3.4. Areaal beplantingen, gras, vijvers en watergangen

Type	Areaal (m2)
Bos en Bosplantsoen	681.202
Heesters algemeen en (botanische) rozen	68.688
Bodembedekkende heesters	46.353
Hagen en blokhagen	26.716
Vaste planten	3.267
Grasveld	408.584
Ruw gras (bermen)	417.299
Bloemrijk gras (ecologisch beheer) natuurvriendelijke oever	121.158
Begrazing schapen	109.351
Vijvers	112.588
Watergangen en greppels (m1)	34.993

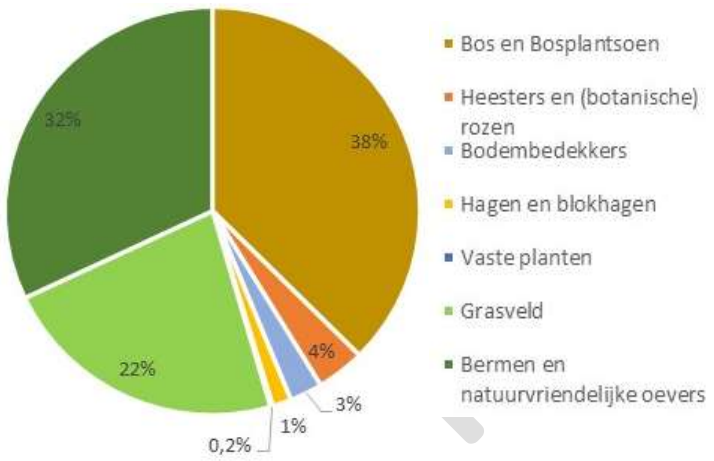

3.4.1 Kwaliteit van het areaal

Alle beplantingen en gras in beheer van de gemeente zijn in juni en juli 2020 door DG Groep BV geïnventariseerd. Bij de beplantingen is gelijktijdig een technische kwaliteitsinspectie uitgevoerd. Het doel van de inspectie was:

- Inzicht in de technische staat van beplantingen en achterstallig onderhoud;
- Maatregelen inventariseren zoals achterstallig onderhoud en renovatie;
- Berekenen financiële gevolgen van de maatregelen.

De mate van verzorging, zoals onkruid en zwerfafval is niet beoordeeld.

De kwaliteit is beoordeeld met behulp van de landelijke CROW-Standaard voor kwaliteitsniveaus. Hierin staan beelden/foto's met normen om de kwaliteit van de openbare ruimte te meten en te beschrijven. Hieronder staat een algemene beschrijving van de kwaliteitsniveaus (A+ tot en met D) en enkele voorbeelden van beeldmeetlatten.

Niveau	Omschrijving	Toelichting
A+	Zeer hoog	uitstekend onderhoud
A	Hoog	goed onderhoud, bijna niets aan te merken
B	Basis	voldoende onderhoud, wat aan te merken
C	Laag	matig onderhoud, matige achterstand
D	Zeer laag	slecht onderhoud, ernstige achterstand

A+	A	B	C	D
Er is geen beplanting beschadigd.	Er is weinig beplanting beschadigd.	Er is in beperkte mate beplanting beschadigd.	Er is redelijk veel beplanting beschadigd.	Er is veel beplanting beschadigd.
beschadigd oppervlak 0% per 100m²	beschadigd oppervlak ≤ 5% per 100m²	beschadigd oppervlak ≤ 10% per 100m²	beschadigd oppervlak ≤ 25% per 100m²	beschadigd oppervlak > 25% per 100m²

A+	A	B	C	D
Er is geen kaal oppervlak.	Er is weinig kaal oppervlak.	Er is in beperkte mate kaal oppervlak.	Er is redelijk veel kaal oppervlak.	Er is veel kaal oppervlak.
kaal oppervlak 0% per 100m²	kaal oppervlak ≤ 5% per 100m²	kaal oppervlak ≤ 10% per 100m²	kaal oppervlak ≤ 25% per 100m²	kaal oppervlak > 25% per 100m²

Er zijn circa 9.000 beplantingsvakken beoordeeld. In de grafiek staat een samenvatting van de resultaten van de inspectie. Voor meer resultaten zie bijlage 6. De bij de inspectie gehanteerde beeldmeetlatten en criteria staan in bijlage 7.

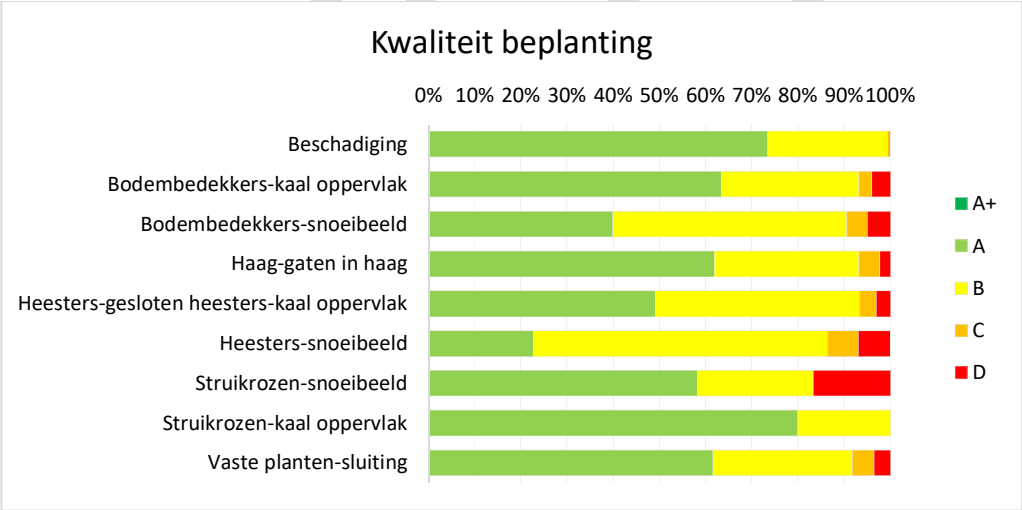

Grafiek 3.1 Technische kwaliteit beplanting uit inspectie

Het volgende valt op:

- Snoeiachterstand bij bodembedekkers, heesters (incl. bosplantsoen) en struikrozen. Bij gemiddeld 10 tot 15% van de totale oppervlakte (ca. 17.000 m2) is de achterstand matig of ernstig (niveau C of D). De achterstand is het grootst bij heesters en struikrozen. Bij 50 tot 60% is de achterstand beperkt.
- Kaal oppervlak. Bij ongeveer 7% van het totaal areaal zijn grote kale plekken in de beplantingen geconstateerd (niveau C of D). Dit komt het meest voor bij bodembedekkers, hagen, heesters en vaste planten.
- Veel ongewenste zaailingen of wildopslag. In relatief veel beplantingsvakken komen ongewenste zaailingen of wildopslag voor. Dit als gevolg van niet tijdige onkruidbestrijding.

De belangrijkste maatregelen uit de inspectie zijn:

- Uitvoeren achterstallige snoei in bosplantsoen en heesters bij ca. 12.000 m^2.
- Inboeten (1 op 1 vervangen planten) van bodembedekkers, blokhagen, vaste planten en heesters bij ca 100 vakken.
- Ongewenste begroeiing verwijderen (zaailingen) bij ca. 21.000 m2
- Renovatie van beplanting bij ca. 7.300 m^2

CONCEPT

4. Evaluatie groenbeheer afgelopen jaren

Het vorige Groenbeheerplan 2014-2018 is een praktische uitwerking van het in 2012 vastgestelde Groenbeleidsplan Heiloo 2012-2022. In dit beheerplan is met name ingegaan op de bezuinigingsopgaven en de gevolgen hiervan voor het dagelijks groenbeheer.
In dit hoofdstuk beschrijven we hoe het groenbeheer in de afgelopen jaren is uitgevoerd en wat de huidige probleempunten zijn.

4.1 Huidige beheerkwaliteit en inrichting

4.1.1 Bomen

Elke boomeigenaar in Nederland moet volgens het Burgerlijk Wetboek (art 6:162) voldoen aan de wettelijke zorgplicht. Dit houdt feitelijk in dat de boomeigenaar aansprakelijk gesteld kan worden in geval van schade of letsel (door een boom) als er niet aantoonbaar is voldaan aan voldoende zorg voor de betreffende boom. Door het regelmatig controleren (en registreren) van de veiligheid van bomen (Boomveiligheidscontrole – BVC) en het uitvoeren van onderhoud kan worden voldaan aan deze zorgplicht.

Alle bomen worden op dit moment één keer in de vijf jaar gecontroleerd door een extern bedrijf middels de visuele boomcontrole BVC. Risico- en attentiebomen worden 1 keer per jaar gecontroleerd. Vanuit de visuele BVC inspectie komen maatregelen en gebreken. De eigen bomenploeg voert de maatregelen uit. Als gevolg van bezuinigingen op het budget voor groenonderhoud zijn in de afgelopen jaren achterstanden ontstaan.

4.1.2 Beplantingen en gras

Het onderhoudsniveau is vanaf 2014 lager geworden door forse bezuinigingen. Een constante basiskwaliteit – vooral bij onkruidbestrijding - staat hierdoor onder druk en wordt niet overal gehaald. Ook is de inrichting van het groen versoberd. Veel beplantingsvakken en hagen zijn omgevormd naar gazons of (kruiden)berm. Daarnaast was het beheer in afgelopen jaren meer gericht op de karakteristiek en de beleving van het groen en minder op de (technische) kwaliteit. Het aantal klachten over groenonderhoud is de afgelopen jaren sterk gestegen.
In 2020 is als noodmaatregel het volledige groenrenovatiebudget gebruikt om achterstallig onderhoud in te lopen. Er is in dat jaar dus geen groen vervangen waardoor er ook bij renovaties een achterstand is ontstaan.

Er komen ook veel klachten binnen over achterstallig onderhoud bij greppels en overhangend groen bij watergangen in nieuwbouwwijken. Veel greppels zijn smal en erg steil en daardoor arbeidsintensief in het onderhoud. Er is geen capaciteit bij de eigen buitendienst om greppels te onderhouden.

CONCEPT

Kwaliteit groen achteruit gegaan, achterstallig onderhoud

Een verdere versobering zal de kenmerkende groene structuur van Heiloo als landschappelijke onderlegger en de identiteit van de woonomgeving blijvend aantasten. Ook zal dit een negatieve impact hebben op toekomstige klimaatontwikkelingen. Dit is daarom niet wenselijk.

Veel klachten over greppels in nieuwbouwwijken door achterstallig onderhoud

4.2 Capaciteit eigen buitendienst

De formatie van de eigen dienst is als gevolg van de bezuinigingen en natuurlijk verloop sterk teruggelopen van 26,5 fte naar 15,9 fte in 2020. Vacatures zijn niet vervuld. Als gevolg van natuurlijk verloop zal de capaciteit van de buitendienst de komende jaren verder dalen.

Het groenonderhoud wordt bewust zo veel mogelijk met eigen mensen gedaan. Eigen mensen zijn betrokken en kunnen snel anticiperen op klachten en meldingen vanuit bewoners. Hierdoor is de klanttevredenheid gewaarborgd. De wijkteams zijn het gezicht van de gemeente in de wijk.

Met de oplevering van – delen van – nieuwbouwwijken, zoals Zuiderloo en Nieuw Varne zijn de beheertaken uitgebreid. Het budget is echter niet verhoogd en het personeelsbestand niet uitgebreid. Hierdoor wordt het beoogde kwaliteitsniveau niet gehaald.

Omdat volledig onderhoud met alleen eigen mensen niet meer lukt, wordt in de piekperiode (groeiseizoen) personeel ingehuurd. Ook zijn werkzaamheden uitbesteed aan aannemers. Ook met inhuur en het uitbesteden van werkzaamheden kan - vanwege het beperkte budget - de kwaliteit niet gehaald worden.

4.3 Adoptie groen door bewoners

De gemeente communiceert actief om inwoners te stimuleren groen te adopteren. In 2016 waren er ongeveer 35 officiële groenadoptie-overeenkomsten. We constateren echter dat de interesse bij bewoners minder wordt. Op dit moment zijn er nog 25 locaties, waarvan er slechts 10 op een goede manier worden onderhouden. Bij beëindiging van de overeenkomsten is vaak sprake van achterstallig onderhoud. In een nieuw op te stellen groenbeleidsplan moet worden beschreven hoe hier in de toekomst mee omgegaan wordt.

4.4 Ecologisch- en bijvriendelijk beheer

Circa 55% van de bermen wordt natuurtechnisch (ecologisch) beheerd. Ecologisch beheer van bermen en oevers betekent 1 of 2 keer per jaar gefaseerd maaien en het maaisel afvoeren. In de afgelopen jaren zijn bloemenmengsels ingezaaid en natuurvriendelijke oevers aangelegd. De maaiwerkzaamheden zijn uitbesteed aan een aannemer.
Een aantal bermen en ruwe graspercelen worden begraasd door schapen. Beheer door schapen biedt meerwaarde voor de biodiversiteit en heeft cultuurhistorische- en educatieve waarde. Het beheer is in de afgelopen jaren succesvol gebleken. De schaapherder monitort 1 keer per jaar de ecologische waarde van de bermen en maakt een lijst van bijzondere soorten.

Beheer bermen door schapen

Heiloo is officieel erkend als bij-vriendelijke gemeente door 'Nederland Zoemt'. We doen veel om meer bijen te trekken om voedsel te halen en zich te nestelen. Dit gebeurt onder andere door het planten van een divers assortiment van heesters, vaste planten en bomen. Ook planten we een mengsel van bloembollen. Hierbij krijgen we veel hulp. Er wordt samengewerkt met imkers, Groei & Bloei en Bijenlint Heiloo. We participeren in GroenSpoor. GroenSpoor/De Groene Reiger werkt aan een fijnmazig groen-sociaal natuurnetwerk binnen gemeenten en tussen gemeenten. Het ecologisch maaibeheer wordt uitgevoerd conform de richtlijn Kleurkeur van de Vlinderstichting. Kleurkeur staat voor goed maaibeheer van bermen en andere groenstroken

4.5 Databeheer

Een planmatig, effectief en structureel beheer en onderhoud vereist inzicht in het te beheren areaal. We zijn wettelijk verplicht om areaalgegevens via de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) actueel te houden en via een landelijke voorziening te ontsluiten. Het domein BOR verzorgt dat de landmeetkundige registratie door een externe partij wordt uitgevoerd. De geometrische gegevens gaan daarna naar de afdeling Gegevensbeheer om het in de BGT aan (laten) te passen.

Voor beheer en onderhoud zijn aanvullende en meer gedetailleerde gegevens nodig over het te beheren areaal, de leeftijdsopbouw en kwaliteit. In het gemeentelijke beheersysteem gisib worden deze beheergegevens opgenomen. Een actueel, betrouwbaar en compleet ('ABC') inzicht het beheerareaal is de basis voor het huidige data-gedreven werken in de openbare ruimte.
De huidige beheergegevens zijn onvoldoende 'ABC'.

De recente inventarisatie- en inspectiegegevens voor dit beheerplan zijn nog niet in het beheersysteem van de gemeente opgenomen. Dit zal binnen afzienbare tijd plaatsvinden.
Bij het maaien van bermen en schapenbeheer wordt nu gewerkt met een eigen GIS app waarin actuele areaalgegevens staan. Deze gegevens moeten nog worden aangepast in de BGT en ingevoerd in gisib.

In 2017 zijn de bomen en inspectiegegevens vanuit het beheersysteem DG Dialog geconverteerd naar GBI. In 2020 is de bomen data geconverteerd naar het beheersysteem gisib. Hierbij bleek dat er van ca 4.000 nieuwe bomen geen inspectie gegevens aanwezig zijn. Dit wordt met de structurele inspecties bijgewerkt.

Het proces van mutatieverwerking en revisies vanuit projecten of nieuwe aanleg is niet structureel geborgd. Hier ligt een belangrijk verbeterpunt.

CONCEPT

5. Groenbeheer in de komende jaren

In dit hoofdstuk geven we aan hoe het groenbeheer de komende jaren georganiseerd en uitgevoerd wordt.

Beheer en onderhoud van groen bestaat uit de volgende type activiteiten:

a. **Dagelijks onderhoud**. Maatregelen die een of meerdere keren per jaar worden uitgevoerd, zoals schoffelen en maaien. Ook het afhandelen van meldingen hoort hierbij.
b. **Meerjaarlijks onderhoud**. Uitvoering in een meerjaarlijkse cyclus zoals snoei, inboet en herstel gras
c. **Ziekte- en plagenbestrijding**
d. **Vervanging**. Het 1 op 1 vervangen aan het eind van de technische levensduur
e. **Kwaliteitsbewaking en inspecties**
f. **Databeheer, planning en afhandelen van (kap)vergunningen**.

Bij alle aanleg- en onderhoudswerkzaamheden in openbaar groen werken we volgens de laatst goedgekeurde gedragscode “Soortbescherming voor gemeenten”. Deze is ontwikkeld door Stadswerk en de Vereniging Nederlandse Gemeenten. De gedragscode geeft invulling aan aantoonbaar zorgvuldig handelen bij beschermde flora en fauna conform de Wet natuurbescherming (vanaf 2022 Omgevingswet).

5.1 Dagelijks en meerjaarlijks onderhoud

5.1.1 Bomen

Algemeen

Het onderhoud van bomen vindt plaats op basis van het Handboek Bomen. Jonge bomen worden door snoei begeleid bij hun ontwikkeling. Hierbij worden onveilige takken en verkeerd geplaatste takken verwijderd en bomen geleidelijk opgekroond, (verwijderen onderste takken) totdat de wettelijke hoogte voor een vrije doorgang is bereikt. Dit vindt plaats totdat het uiteindelijke eindbeeld bereikt is. Als bomen hun eindbeeld hebben bereikt wordt onderhoudssnoei toegepast. Alleen dode, andere onveilige en gedeelten van takken worden dan verwijderd.
De wijkteams planten bomen en onderhouden die de eerste 10 jaar. Daarna wordt het onderhoud uitgevoerd door de bomenploeg. De bomenploeg verwijdert dode en zieke bomen en handelt boomgerelateerde meldingen af.

Regelmatig opkronen van bomen belangrijk voor een vrije doorgang

BVC en snoeifrequentie
De BVC is een visuele boomveiligheidsinspectie. De inspectie is gericht op opsporing en registratie van (boom)gebreken die binnen een bepaalde tijdsperiode, in het kader van veiligheid, voorzienbare schade kunnen veroorzaken. Dit conform de landelijke richtlijn BoomVeiligheidsRegistratie (BVR).
Uitgangspunt is dat de BVC vanaf de grond en zonder aanvullende hulpmiddelen, zoals ladder en spade wordt uitgevoerd. Dit met uitzondering van het zogenaamde “kloppen” en “prikken”. Wanneer aanvullend onderzoek in het kader van de BVC nodig is, bijvoorbeeld met de inzet van een ladder of hoogwerker, is er sprake van “nader onderzoek”. Voor nader onderzoek gelden aanvullende eisen.

De BVC is een momentopname. Het jaargetijde kan bepalend zijn voor de waarneembaarheid van gebreken (bijvoorbeeld vruchtlichamen van houtrotschimmels in het najaar). Het Handboek bomen schrijft voor dat de BVC bij laan- en straatbomen 1 keer per 3 jaar uitgevoerd wordt. Hierbij wordt uitgegaan van ‘algemene gevaarzetting’. De mate van gevaarzetting (omgevingsrisicoklasse) en de daaraan gekoppelde controle frequentie voor de BVC worden primair bepaald door het omgevingsgebruik (direct) rond de boom alsmede de ter plaatse relevante omgevingsrisicofactoren. De boomgrootte, groeifase en eventuele soort specifieke eigenschappen van de boom en de daaraan als geheel gerelateerde kans op omgevingsschade (omgevingsschaderisico) vormen een wezenlijk onderdeel bij de indeling van de gevaarzetting en de daaraan gerelateerde controlefrequentie.

In het Handboek bomen wordt op basis van gevaarzetting de volgende controlefrequentie gehanteerd (zie tabel 5.1) :

Tabel 5.1: Richtlijn gevaarzetting in relatie tot BVC controlefrequentie

Mate gevaarzetting	*Locatie*	*Frequentie BVC*
Geen gevaarzetting	bomen in een bos(plantsoen), zonder valbereik op een weg of (fiets)pad.	Geen BVC
Beperkte gevaarzetting	bomen in bosplantsoen	Reguliere BVC eens in de 5 – 7 jaar
Algemene gevaarzetting	straat- en laanbomen	Reguliere BVC eens in de 3 jaar
Verhoogde gevaarzetting	winkelcentra, schoolpleinen, doorgaande weg (zoals Kennemerstraatweg e.d.)	BVC tenminste jaarlijks
Attentie bomen / risicobomen	boom met een of meer boomgebreken	BVC tenminste jaarlijks

Heiloo voldoet niet aan de landelijke richtlijn omdat de gemeente op dit moment een vijfjaarlijkse BVC-cyclus bij de straat- en laanbomen aanhoudt. Bij een vijfjaarlijkse cyclus worden gebreken zoals tak- of stambreuk en ziekten veel later opgemerkt. Daardoor worden de veiligheidsrisico’s groter en ontstaan onderhoudsachterstanden. Omdat niet wordt voldaan aan de richtlijn is de gemeente aansprakelijk voor schade die kan optreden.

We gaan daarom over op een driejaarlijkse controle- en snoeifrequentie van bomen. Hiermee voldoen we aan de reguliere BVC voor laan- en straatbomen. Het veiligheidsrisico wordt hierdoor lager en onderhoudsachterstanden ingelopen.
Het intensievere (snoei)onderhoud draagt bij aan de duurzaamheid van het bomenbestand. Snoeiwonden worden kleiner. Er is minder kans op ziektes en aantastingen en de boomconditie verbetert. Ook neemt het risico op takbreuk af.
Attentie- en risicobomen blijven we jaarlijks inspecteren.

Op dit moment is in de BUCH-begroting een totaalbedrag voor de uitvoering van de BVC opgenomen voor twee gemeenten, waaronder Heiloo. Vanwege de voorgestelde verhoging van de BVC-cyclus zal de BVC geheel uit de gemeentelijke begroting bekostigt worden.

CONCEPT

5.1.2 Beplantingen en grasvelden

Alle beplantingen en intensief beheerde grasvelden onderhouden we op een basis kwaliteitsniveau. Dit is vergelijkbaar met kwaliteitsniveau B uit de landelijke CROW-systematiek. Het uitgangspunt voor de planperiode is behoud van het huidige kwaliteitsniveau en verhoging waar dat met de beschikbare middelen mogelijk is.

In de begroting voor 2021 is voorzien in een uitbreiding van de wijkteams met 3 fte. De totale formatie van de eigen dienst komt daarmee op 18,89 fte. Vanaf 2021 is het maaien van bermen en ruw gras, met uitzondering van de zichthoeken overgeheveld naar een aannemer. De bijbehorende budgetten zijn overgeheveld. Het budget voor inhuur van medewerkers ter ondersteuning van de wijkteams is hierdoor wel verlaagd. Als gevolg van het overhevelen van de maaiwerkzaamheden is 0,5 fte vrijgekomen. Deze kan worden ingezet op het inlopen van achterstand in het onderhoud van beplantingen. De werkelijke arbeidsbehoefte van de eigen dienst is berekend aan de hand van werkpakketten en standaard tijdnormen. Uit deze berekening blijkt dat er bij de wijkteams een structureel tekort blijft van 1,6 fte. In hoofdstuk 6 leveren we de onderbouwing hiervoor.

In het bijgevoegde beheerplan voor de houtwallen en greppels staat hoe deze in de komende jaren onderhouden worden. De houtwal en greppel wordt beschouwd al één cultuurhistorische- en ecologische eenheid.

5.1.3 Bermen, ecozones en oevers

Bermen en greppels
Extensief te beheren bermen en greppels maaien we afhankelijk van de locatie 1 of 2 keer per jaar, met uitzondering van locaties waar rugstreeppadden zijn. Nabij kruisingen (uitzichthoeken) maaien we extra in het kader van de veiligheid. We gaan door met begrazing door schapen van diverse bermen en grasterreinen.

In het najaar van 2020 zijn alle extensief te beheren bermen geïnventariseerd die bij de gemeente in beheer zijn. Er is bepaald wat natuurtechnisch (ecologisch) onderhouden kan worden. Dit ter verhoging van de biodiversiteit. Bij natuurtechnisch onderhoud maaien we gefaseerd. Dat betekent dat we bij elke maaibeurt een gedeelte van het perceel niet maaien. 100% van het maaisel wordt verzameld en afgevoerd.

Natuurtechnisch beheer van bermen is gunstig voor de biodiversiteit

Natuurtechnisch onderhoud wordt uitgevoerd conform de Kleurkeur richtlijnen. Kleurkeur, ontwikkeld door de Vlinderstichting en Stichting Groenkeur, omschrijft kwaliteitseisen die een goede uitvoering van ecologisch bermbeheer waarborgen.

Het areaal wat niet natuurtechnisch onderhouden kan worden, wordt 1 of 2 keer per jaar extensief gemaaid. Hierbij wordt bij elke maaibeurt 100% van het areaal gemaaid. Bij ca. 90% van de oppervlakte wordt het maaisel afgevoerd.
Er is vanaf 2021 budget overgeheveld zodat bermen, die voorheen door de eigen wijkteams werden gemaaid, nu door een aannemer kunnen worden onderhouden.

Natuurvriendelijke oevers
Natuurvriendelijke oevers die de afgelopen jaren zijn aangelegd, onderhouden we natuurtechnisch door gefaseerd 1 keer per jaar te maaien. De beheerkosten zullen de komende jaren verder stijgen als nog meer oevers natuurvriendelijk worden ingericht.
Het afgevoerde maaisel wordt duurzaam verwerkt. Bokashi biedt niet alleen voeding voor planten en verbetert de structuur van de bodem, maar activeert ook het bodemleven. Bokashi op basis van bladeren kan in de plantsoenen gebruikt worden, we gaan kijken of dit in de toekomst mogelijk is. Uit proeven blijkt dat Bokashi van riet en gras niet toepasbaar in eigen gemeente. Bokashi wordt naar lokale agrariërs getransporteerd om hun land te verbeteren, In de toekomst zou dat mogelijk een verdienmodel kunnen zijn als meer agrariërs die stap zetten.

Ecozones bedrijventerrein Boekelermeer
Het onderhoud van de ecozones op bedrijventerrein Boekelermeer gaan we uitvoeren conform het opgestelde beheerplan dat bij dit beheerplan wordt gevoegd. Hiermee voldoen we aan de eisen van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De poelen en overwinteringsgebieden moeten vrij zijn van planten, de rugstreeppad gedijt het beste in een kaal landschap. Ondanks de schrale bodem, verruigt het gebied snel. In het winterseizoen moeten kleine dele worden gefreesd om het terrein voldoende open te houden. De puinkades verruigen en moeten jaarlijks kleine delen vergraven worden. Deze nieuwe beheermethode kan niet geheel binnen het huidige budget worden uitgevoerd. Er is daarom structureel extra geld nodig. De beheerkosten zullen de komende jaren nog verder stijgen als het inrichtingsplan Boekelermeer verder wordt gerealiseerd.

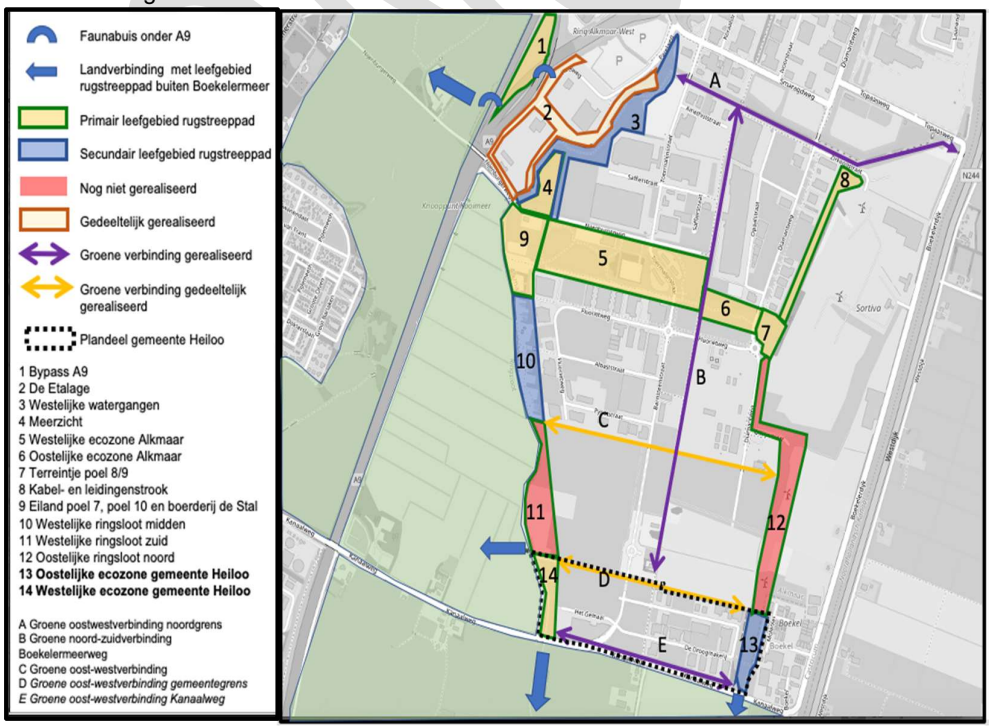

Stelsel ecozones en groene verbindingen in Boekelermeer in 2020
(Bron: beheerplan ecozones Boekelermeer)

Watergangen en vijvers
We maaien (schouwen) de gemeentelijke watergangen en vijvers die niet door het hoogheemraadschap zijn overgenomen. Afhankelijk van wat in de legger van het hoogheemraadschap is aangegeven, wordt 1 of 2 keer per jaar gemaaid. Het maaisel wordt afgevoerd.

5.2 Ziekte- en plagenbestrijding

Invasieve exoten
Exoten, zoals Japanse duizendknoop en Reuzenberenklauw, worden actief bestreden met middelen zoals elektrocutie en afgraven. Alleen in uitzonderlijke situaties wordt chemisch bestreden. De locaties worden aangegeven op tekening. Bestrijding vindt plaats op locaties waar veel mensen komen of in de buurt van kinderspeelplaatsen. Er worden ook schapen ingezet om de berenklauw te beheersen in de parken en op plekken die moeilijk bereikbaar zijn. Deze aanpak leidt niet tot het verdwijnen van deze invasieve soorten.

Eikenprocessierups
De overlast van eikenprocessierupsen is het afgelopen jaar (ook landelijk) sterk toegenomen. Op steeds meer plekken zijn nesten met rupsen aanwezig, dit kan voor vervelende klachten zorgen. De brandharen kunnen flinke jeuk, irritaties en zelfs ademhalingsproblemen veroorzaken. Locaties van nesten worden actief gemonitord. Nesten worden, door een externe partij, weggezogen en afgevoerd. We volgen de ontwikkeling van nieuwe – preventieve –bestrijdingsmethoden op de voet. Als deze effectief blijken en binnen het beschikbare budget passen, zullen we deze toepassen. Daarnaast gebruiken we preventieve maatregelen, zoals extensief en natuurtechnisch maaien en het ophangen van nestkastjes om verspreiding tegen te gaan.

Dodelijke boomziekten
Potentieel voor de boom dodelijke ziekten zoals iepziekte, essentaksterfte en kastanjebloedingsziekte worden gemonitord en bestreden. Bij aantasting door iepziekte en essentaksterfte worden aangetaste bomen verwijderd en waar mogelijk vervangen door een andere soort.

De aanpak van invasieve exoten en eikenprocessierups vereist specialistische kennis. Bij de medewerkers van de eigen buitendienst ontbreekt kennis en tijd om deze problemen adequaat aan te pakken. Deze werkzaamheden besteden we daarom uit aan gespecialiseerde bedrijven.

In de komende jaren zal de aanwezigheid en overlast van boomziekten en exoten naar verwachting toenemen. Effectieve en adequate bestrijding en monitoring blijft daarom noodzakelijk.

5.3 Groot onderhoud en vervanging

Groen vervangen we wanneer dit technisch versleten en/of niet goed meer te onderhouden is met reguliere middelen. De gemiddelde technische levensduur per groentype is de basis voor de te verwachten vervangingsopgave. Deze staan in tabel 5.1.

Tabel 5.1 Theoretisch verwachte levensduur per groentype

Groentype	Verwachte levensduur in jaren
Bomen	60
Bos	80
Bosplantsoen	40
Heesters, bodembedekkers en botanische rozen	20
Heesterrozen	10
Hagen	20
Vaste planten	10
Gazons, bermen en oevers	33

CONCEPT

Jaarlijks verwijderen we ongeveer 100 tot 200 slechte en dode bomen. Deze bomen worden één op één herplant. Als het niet mogelijk is op dezelfde plaats een nieuwe boom aan te planten dan moet deze, het liefst in de nabijheid, elders geplant worden. Jaarlijks bepalen we op basis van een inventarisatie waar het groen vervangen moet worden en hoeveel geld hiervoor nodig is. We bekijken of een heel beplantingsvak gerenoveerd moet worden, of dat vervanging van individuele planten (inboet) volstaat. Bij vervanging zorgen we dat bomen en struiken een goede groeiplaats hebben. Voor bomen is hierbij het Handboek bomen leidend.

Bomen gaan relatief lang mee

Op basis van de gemiddelde uitgaven in de afgelopen jaren blijkt dat het huidige budget voor groot onderhoud voldoende is. Groen wordt, indien mogelijk, gelijktijdig met reconstructies van wegen en/of riolering vervangen. Bij vervanging houden we rekening met de ecologische waarde. We gebruiken een sortiment dat bij- en vlindervriendelijk is.

5.4 Kwaliteitsbewaking en inspecties

We bewaken de kwaliteit van het groen en de bomen door middel van inspecties, monitoring en toezicht.

- De toezichthouders en voormannen voeren dagelijks controles uit op de uitvoering van het onderhoud. Getoetst wordt of de werkzaamheden van de eigen buitendienst of aannemer voldoen aan de afgesproken basiskwaliteit.
- De kwaliteit van de bomen bewaken we door het uitvoeren van de periodieke veiligheidscontrole (BVC, zie 5.1.1.).
- Jaarlijks bepalen de toezichthouders en voormannen welke groenvakken vervangen moeten worden of ingeboet.
- Meldingen door bewoners vanuit het meldingssysteem vormen input om zonodig bij te sturen op onderhoudskwaliteit en vervangingen.

Kwaliteitsbewaking borgt dat het groen aan kwaliteit blijft voldoen

5.5 Databeheer, planning en afhandelen van (kap)vergunningen.

In BUCH-verband zijn we inmiddels begonnen om de achterstand in het beheer van groendata weg te werken. Het doel is dat de achterstand in 2021 is weggewerkt. Als het beheersysteem op orde is moet het gevuld en bijgehouden worden. Mutaties in het groen worden door de BOR medewerkers verzameld en periodiek doorgegeven aan de gegevensbeheerder.

De binnendienst doet de planning, het afhandelen van kapvergunningen (voor monumentale bomen) en administratieve ondersteuning.

CONCEPT

6. Financiën en personeel

In dit hoofdstuk staat een uiteenzetting van de beschikbare financiële en personele middelen. Daarnaast maken we inzichtelijk wat op basis van het huidige areaal en de vigerende beleidsdoelstelling nodig is qua financiële en personele middelen. Omdat er binnen de gemeente sprake is van een substantiële toename van areaal als gevolg van ontwikkellocaties maken we ook een doorkijk welke financiële en personele consequenties dit heeft.

6.1 Beschikbare middelen

6.1.1 Exploitatie

De volgende werkzaamheden worden in 2021 uitbesteed aan aannemers:

- Maaien bermen (met uitzondering van uitzichthoeken), greppels en natuurvriendelijke oevers op het droge gedeelte. Het natte gedeelte wordt beheerd door het Hoogheemraadschap
- Toezicht op onderhoud bermen en ecologisch beheer
- Schapenbegrazing
- Maaien gras recreatiegebied “De Negge” (Noorderneg en Zuiderneg)
- Ondersteuning groenploegen in het groeiseizoen
- Verwijderen nesten eikenprocessierups.
- Bestrijding reuzenberenklauw en Japanse Duizendknoop
- Frezen stobben van bomen en uitwisselen grond

De beschikbare middelen voor groenbeheer zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

- *Ingeleend personeel*: inhuur personeel voor ondersteuning wijkteams in het groeiseizoen. Dit is noodzakelijk om bij bijvoorbeeld explosieve onkruidgroei te blijven voldoen aan het afgesproken kwaliteitsniveau;
- *Overige goederen en diensten*: o.a. BVC bomen, nader onderzoek bomen, aanpak eikenprocessierups, ziektebestrijding en bestrijding invasieve exoten (bomen);
- *Onderhoud*: inhuur van specifiek materieel voor klein onderhoud zoals mulchmaaien van vaste plantvakken en hagenknippen;
- *Advieskosten derden*: inhuur ingenieursbureaus voor diverse specialistische adviezen of plannen;
- *Groot onderhoud*: inboet, groot onderhoud en vervanging van bomen, beplantingen en gras, inclusief aankoop van plantmateriaal.
-

In tabel 6.1 staan de beschikbare budgetten op basis van de begroting voor 2021.

Tabel 6.1 Beschikbare budgetten groenbeheer exploitatie (begroting 2021)

Grootboeknummer	*Omschrijving*	*Bedrag in €*
6570000 Openbaar groen en openluchtrecr. BOR	435100 Ingeleend personeel	40.000
	438000 Overige goederen en diensten	60.000
	438004 Onderhoud	48.000
	438008 Advieskosten derden	7.500
	438011 Groot onderhoud	247.000
Totaal		**402.500**

Daarnaast zijn er financiële middelen beschikbaar voor maai- en schouwwerkzaamheden van bermen, natuurvriendelijke oevers, ecozones, schapenbegrazing, watergangen en vijvers. Dit is inclusief de inhuur van een toezichthouder met specifieke kennis op het gebied van ecologisch beheer. Zie hiervoor tabel 6.2.

CONCEPT

Tabel 6.2 Beschikbare budgetten maaien en schouwen exploitatie (begroting 2021)		
Grootboeknummer	Omschrijving	*Bedrag in €*
6240200 Maaien en Schouwen	438004 Onderhoud	209.500
Totaal		**209.500**

6.1.2 Formatie eigen dienst

Het overige onderhoud aan groen wordt uitgevoerd door personeel van de eigen bomenploeg en wijkteams, ondersteund door inhuur van personeel en materieel van aannemers.
Er zijn in 2021 twee wijkteams (wijk Oost en West) en een bomenploeg. De wijkteams en bomenploeg handelen ook groen gerelateerde meldingen af.
In tabel 6.3 staat de formatie van de eigen dienst. Dit is inclusief de uitbreiding met 3 fte in 2021.

Tabel 6.3 Beschikbare formatie eigen dienst (per 1 januari 2021)	
Omschrijving	*Aantal fte*
Voorman	2
Bomenploeg	3
Wijkteams	13,89
Totaal	**18,89**

Daarnaast worden door het serviceteam ondersteunende diensten aan de wijkteams en bomenploeg geleverd, zoals inzet van de vrachtwagen, veegmachine, garage en een verkeersregelaar bij het snoeien van bomen

6.2 Benodigde middelen

De benodigde financiële en personele middelen worden voor het belangrijkste deel ingegeven door het gewenste kwaliteitsniveau (zie hiervoor hoofdstuk 2 ‘Kader en beleidsuitgangspunten’) en de kwantiteit en huidige kwaliteit van het areaal (zie hiervoor hoofdstuk 3 ‘Huidig areaal en kwaliteit’). Hieronder staan de benodigde budgetten voor groenbeheer en de benodigde formatie van de eigen dienst.

6.2.1 Exploitatie

Achterstallig onderhoud en renovatie van beplanting
Uit de inspectie van de beplantingen (zie hoofdstuk 3.3) blijkt de omvang van het achterstallig onderhoud en renovatiebehoefte. We willen het achterstallig onderhoud in beplantingen in de komende twee jaar wegwerken binnen de beschikbare formatie en financiële middelen.

Boombeheer

Boomveiligheidscontrole
Door het verhogen van de inspectie frequentie van 1 keer per 5 jaar naar 1 keer per 3 jaar stijgen de kosten voor het uitvoeren van de BVC. De jaarlijkse kosten voor de driejaarlijkse cyclus zijn € 18.500. Dit betekent een stijging van € 3.500,- ten opzichte van de huidige kosten. Gelijktijdig met de BVC worden de onderhoudsbehoeften (BVO) van de bomen opgenomen.

Snoeionderhoud
Er zijn op dit moment achterstanden in het onderhoud. Door het verhogen van de inspectiecyclus zal de achterstand tijdelijk groter worden. Na een aantal jaren zal deze geleidelijk minder worden. Er is onvoldoende capaciteit bij de eigen bomenploeg om de achterstanden in te halen en de snoeifrequentie te verhogen. Daarom zullen we extra capaciteit inhuren bij aannemers. Hiervoor wordt een bestek of raamovereenkomst voorbereid en aanbesteed.
Over de verdeling van de werkzaamheden tussen de eigen dienst en aannemers zullen we nadere afspraken maken. Voor het verhogen van de snoeifrequentie naar 1 keer per 3 jaar is ca. € 90.000 per jaar extra nodig. Dit bedrag zal binnen enkele jaren lager worden. Bij een hogere onderhoudsfrequentie is minder snoeiwerk per boom nodig.
Houtwallen

CONCEPT

Voor het onderhoud van de houtwallen conform het beheerplan is € 20.000 aanvullend budget nodig.

Maai- en schouwwerkzaamheden

Algemeen
Door overheveling van budgetten kunnen de bermen die tot nu toe door de eigen dienst werden gemaaid vanaf 2021 door de aannemer worden onderhouden. Het beschikbare bedrag voor maaien van bermen is – bij gelijkblijvend areaal - voldoende.

Natuurvriendelijke oevers
Het beheer van natuurvriendelijke oevers kan worden bekostigd uit het beschikbare budget.
Als in de komende jaren meer oevers natuurvriendelijk worden ingericht, zullen de beheerkosten verder stijgen. Hiervoor zullen in de kadernota voorstellen worden gedaan.

Ecozones bedrijventerrein Boekelermeer
Uit de huidige middelen is € 17.000 beschikbaar voor beheer van ecologische zones op het bedrijventerrein Boekelermeer. Uit de kostenraming in het beheerplan ecozones Boekelermeer blijkt dat er jaarlijks € 28.930 nodig is voor het beheer.
Vanaf 2021 en later is er € 12.000 per jaar extra nodig om de zones te beheren conform de eisen van het beheerplan Ecozones Boekelermeer van de Omgevingsdienst. (zie bijlage 4. Beheerplan Ecozones Boekelermeer)
Dit bedrag is exclusief beheerkosten van nog te realiseren ecozones in de komende jaren. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer deze gerealiseerd worden. Als dit bekend is, zullen hier voorstellen voor worden gedaan.

6.2.2 Formatie eigen dienst

Er zijn werkpakketten per groentype gemaakt op basis van interviews met de voormannen van de buitendienst. In een werkpakket staan alle onderhoudswerkzaamheden die de eigen dienst uitvoert met bewerkingspercentage en frequentie. Het uitgangspunt is onderhoud conform kwaliteitsniveau basis (niveau B). De werkpakketten met urenraming zijn afzonderlijk bijgevoegd als bijlage 8.
Aan de werkzaamheden hebben we tijdnormen gekoppeld conform de landelijke IMAG-normen, opgesteld door de Wageningen Universiteit en ervaringsgetallen van de eigen dienst. Om het aantal fte te kunnen bepalen is gerekend met 1.400 productieve uren per jaar. Dit op basis van een fulltime betrekking van 36 uur per week. Niet-productieve uren zijn afgetrokken. Dit zijn:

- Vakantiedagen
- Uitjes
- Cursussen
- Feestdagen
- Overleg

Op basis van de arealen uit het beheersysteem (zie paragraaf 3.3. en 3.4) hebben we vervolgens berekend wat de werkelijke arbeidsbehoefte in fte per jaar is. De resultaten staan in tabel 6.4.

Tabel 6.4 Benodigde formatie eigen dienst

Omschrijving	*Aantal fte*
Voorman	2
Bomenploeg	3
Wijkteams	15,5
Totaal	**20,5**

Ondanks de uitbreiding in 2021 blijft er een tekort van 1,6 fte bij de wijkteams. Het tekort wordt vooral veroorzaakt door de hoge urenbelasting in het groeiseizoen. Dit is vooral het geval bij het onkruidvrij maken van beplantingen.
We stellen voor om het tekort vooralsnog – deels – op te vangen in het beschikbare budget voor ingeleend personeel. De komende periode bekijken we hoe de uitbreiding van de wijkteams in combinatie met ingehuurd personeel in de praktijk verloopt. Als dit niet afdoende blijkt, zullen we

CONCEPT

hierover met nadere voorstellen komen. De extra onderhoudswerkzaamheden aan bomen door verhoging van de snoeicyclus worden uitbesteed.

6.3 Areaaluitbreiding

Het areaal groen is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid met de ontwikkeling van nieuwbouwlocaties, zoals Varne Buiten, Zuiderloo en Melco. Ook is bedrijventerrein Boekelermeer Zuid ontwikkeld. De komende jaren zal het areaal groen in Heiloo fors toenemen in de verdere ontwikkeling van grootschalige woningbouw in de wijken Zuiderloo en Zandzoom. Ook de realisatie van groenprojecten vanuit de ONS (Overeenkomst Nieuwe Strandwal) zal bijdragen aan deze toename. Deze uitbreidingen vragen om extra financiële en personele middelen. Zo kunnen we invulling geven aan de onderhoudsbehoefte conform het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van de areaaltoename voor de komende 10 jaar. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De exploitatiebudgetten en de formatie van de buitendienst stijgen evenredig mee met de toename van het areaal.
- De verwachte stijging is gebaseerd op een toename van gemiddeld 200 woningen per jaar (2000 in 10 jaar). Dit volgens een prognose van de afdeling Ruimtelijke ontwikkeling.
- Bij de berekening zijn we uitgegaan van beheer op een basis kwaliteitsniveau (kwaliteitsniveau B).

Doelstelling is te komen tot een groenareaal dat weinig beheer en onderhoud nodig heeft. Indien op specifieke locaties groen is aangelegd dat intensiever moet worden onderhouden kan het zijn dat het evenredig meestijgen van de budgetten met de toename van het areaal een onjuist uitgangspunt is in de berekening. In deze specifieke gevallen wordt hiervan afgeweken en zal via de kadernota extra budget worden aangevraagd.

Het kan zijn dat het evenredig meestijgen van de budgetten met de toename van het areaal een onjuist uitgangspunt is in de berekening. Bijvoorbeeld als er binnen een ontwikkeling veel groen is aangelegd dat intensief moet worden onderhouden. In deze specifieke gevallen wordt van bovengenoemde rekenmethode afgeweken en zal via de kadernota extra budget worden aangevraagd.

In tabel 6.5 tot en met 6.7 staan achtereenvolgens de verwachte jaarlijkse stijging voor de exploitatiebudgetten en de formatie van de eigen dienst.

Tabel 6.5 Jaarlijkse stijging budget groenbeheer exploitatie periode 2022-2031

Grootboeknummer	*Omschrijving*	*Bedrag in €*
6570000 Openbaar groen en openluchtrecr. BOR	435100 Ingeleend personeel	757
	438000 Overige goederen en diensten	1.135
	438004 Onderhoud	908
	438011 Groot onderhoud	4.672
Totaal		**7.471**

Tabel 6.6 Jaarlijkse stijging budget maaien en schouwen exploitatie periode 2022-2031

Grootboeknummer	Omschrijving	*Bedrag in €*
6240200 Maaien en Schouwen	438004 Onderhoud	3.963
Totaal		**3.963**

CONCEPT

Tabel 6.7 Verwachte stijging formatie eigen dienst 2022-2031											
	huidig	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Aantal woningen	**10.574**	**10.774**	**10.974**	**11.174**	**11.374**	**11.574**	**11.774**	**11.974**	**12.174**	**12.374**	**12.574**
Toename aantal woningen		**200**	**200**	**200**	**200**	**200**	**200**	**200**	**200**	**200**	**200**
Toename percentage		**1,9%**	**1,9%**	**1,8%**	**1,8%**	**1,8%**	**1,7%**	**1,7%**	**1,7%**	**1,6%**	**1,6%**
Benodigd aantal fte	**18,89**	**19,25**	**19,60**	**19,96**	**20,32**	**20,68**	**21,03**	**21,39**	**21,75**	**22,11**	**22,46**

De jaarlijkse stijging van de formatie is ca. 0,35 fte. Het voorstel is om tot benoeming van extra personeel over te gaan als de uitbreiding met 1 fte is bereikt. Dit zal naar verwachting na 2 of 3 jaar zijn. In de tussenliggende periode wordt het budget voor ingeleend personeel verhoogd, zodat de areaaltoename is opgevangen. Wanneer een extra fte is aangetrokken, kan dit budget weer worden verlaagd.

CONCEPT

7. Conclusie en aanbevelingen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de belangrijkste conclusies en de ontwikkelperiode voor de komende planperiode.

7.1 Conclusies

- **Capaciteit buitendienst**: Er blijft een tekort van 1,6 fte bij eigen wijkteams. Vooralsnog kan dit tekort - deels - worden opgevangen door het inhuren van personeel uit het hiervoor beschikbare budget. In het nader op te stellen beleidsplan of visie dient hierin structureel een keuze in gemaakt te worden.
- **BVC en snoeicyclus bomen:** Aansluiten bij de landelijke 3 jaarlijkse BVC cyclus. Voor het uitvoeren van de 3 jaarlijkse BVC-cyclus is € 18.500 per jaar nodig. De hieruit resulterende maatregelen kan de eigen bomenploeg binnen de huidige capaciteit niet oppakken. Voor het uitbesteden van de aanvullende werkzaamheden is € 90.000 per jaar nodig.
- **Ecozones bedrijventerrein Boekelermeer:** Om de Ecozones in stand te houden, zoals omschreven is in het beheerplan Ecozones bedrijventerrein Boekelermeer, is € 12.000 per jaar extra budget nodig. Bij verdere realisatie van de inrichting kan dit toenemen.
- **Houtwallen:** Voor het onderhoud van de houtwallen is € 20.000 per jaar nodig om deze te onderhouden conform het beheerplan.
- **Areaal uitbreiding**: Er is de komende 10 jaar gemiddeld 0,35 fte per jaar extra nodig om areaaluitbreidingen op te vangen en achterstanden in het groenonderhoud te voorkomen.

7.2 Aanbevelingen

Op basis van dit beheerplan hebben we de volgende aanbevelingen:

Nieuw groenbeleid en bomenbeleid opstellen
Afgelopen jaren zijn er veranderingen geweest die van invloed zijn op het beheer en beleid van groen en bomen. Er zijn aanpassingen geweest in de wetgeving en de overlast van de eikenprocessierups en invasieve exoten is toegenomen. We kennen langere perioden van hitte en droogte. In de zoektocht naar duurzame vormen van energie zijn er steeds meer particulieren die zonnepanelen plaatsen om energie op te wekken. Ook is de betrokkenheid en mondigheid van burgers toegenomen. Het vastleggen van de waarde en kwaliteiten van groen wordt steeds belangrijker.
Een aanbeveling is dan ook om nieuw beleid hiervoor op te stellen. In het nieuwe beleid moet worden ingegaan op actuele beleidsontwikkelingen zoals: klimaatadaptatie, hittestress en koeltegebieden, steenbreek, bomen, zonnepanelen (e.a. duurzame groene investeringen) en meer infiltratiemogelijkheden zodat de vochtopname bij bomen wordt vergroot.
In het nieuwe beleidsplan(nen) moeten ook de gewijzigde groenarealen worden opgenomen. Na vaststelling van de beleidsplan(nen) moet het groenbeheerplan worden herzien.

Toekomstvisie eigen dienst opstellen
Een visie opstellen voor de toekomst van de eigen buitendienst. Hierin staan de beoogde taken (werkpakketten) en formatie voor de komende jaren op basis van het groenbeleid. Deze toekomstvisie kan ook deel uitmaken van een te ontwikkelen groen- en bomenbeleidsplan. Ook wordt vastgelegd hoe wordt omgegaan met inhuur van personeel tegenover uitbreiding van de formatie. In deze visie ook een raming opnemen waarin de kosten van uitbreiding van de formatie zijn berekend.

Actueel houden groenbeheersysteem
Het beheersysteem gisib is aangeschaft en wordt gevuld met objecten en beheerpakketten. Voor de beheerder is het van belang dat de gegevens in het beheersysteem actueel blijven. Op dit moment is het mutatie proces onvoldoende geborgd. Een mutatieprotocol met –apparatuur of tool helpt om dit proces te borgen. Dit wordt technisch verder uitgewerkt.

CONCEPT

Bronnen

Gemeentelijk
Gemeente Heiloo, Groenbeleidsplan Heiloo 2012-2022, 6 februari 2012
Gemeente Heiloo, Groenbeheerplan 2014-2018, 12 december 2013
Gemeente Heiloo, Bomenbeleidsplan 2008
Gemeente Heiloo, Beheerplan Oevers 2014
Gemeente Heiloo, Beheerplan De Oude Werf, Oosterzij en Boekelermeer Heiloo 2016
Gemeente Heiloo, Kwaliteitshandboek openbare ruimte woningbouwlocaties 2019
Gemeente Heiloo, De kracht van Heiloo Toekomstvisie 2030, 2013
Gemeente Heiloo, data bomen uit groenbeheersysteem GBI.
Gemeente Heiloo, Productenbegroting 2021
Boddeke, P.H.N, 2020. Beheerplan Ecozones Boekelermeer, gemeente Heiloo Uitgangspunten, visie & beheermaatregelen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 20-00. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Overig
CROW, Kwaliteitscatalogus Openbare ruimte 2018, Ede
Wageningen UR, IMAG Het groene boek, Tijdnormen voor aanleg en onderhoud groen, Wageningen 2001.
Vereniging Stadswerk Nederland, Gedragscode soortbescherming voor gemeenten 2020, Ede

Websites:
https://www.heiloo.nl/
https://allecijfers.nl/gemeente/heiloo/
https://www.noord-holland.nl/
https://www.stadswerk.nl/
https://www.omgevingswetportaal.nl/wet-en-regelgeving/aanvullingswetten/aanvullingswet-natuur
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/wetgeving-voor-natuurbescherming-in-nederland
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/wet-en-regelgeving-gemeente-en-provinciefinancien
https://vng.nl/artikelen/wettelijke-regels-begroting-bbv

Foto's:
Gemeente Heiloo, C. Sundermann

CONCEPT

Bijlagen

CONCEPT

Bijlage 1. Wet- regelgeving

Wet natuurbescherming
Volgens de Wet natuurbescherming mag er geen schade toegebracht worden aan vogels en andere beschermde dieren of planten bij werkzaamheden in de buitenruimte. Het bevoegd gezag voor deze wet is de provincie waar het project of de handeling plaatsvindt. Ontheffingen moeten bij de provincie worden aangevraagd. Om te voorkomen dat voor alle groenwerkzaamheden apart ontheffingen moeten worden aangevraagd is een landelijke gedragscode opgesteld (oktober 2020 herziene gedragscode van kracht) waarin een praktische vertaling van de wet ten behoeve van alle werkzaamheden in het groen is beschreven. Gemeente Heiloo voert alle werkzaamheden in het openbaar groen uit conform deze gedragscode.

Op 1 januari 2022 gaat de Wet natuurbescherming als Aanvullingswet natuur op in de Omgevingswet. De Omgevingswet biedt richtlijnen voor regels en maatregelen die de natuur beschermen. De wet beschrijft onder meer het volgende:

- regels voor overheden, bedrijfsleven, natuurorganisaties en burgers over hoe zij om moeten gaan met de natuur (zorgplicht);
- maatregelen die provincies en het Rijk moeten nemen om de natuur te beschermen;
- specifieke onderwerpen, zoals de jacht, bomenkap en de bestrijding van schadelijke dieren;
- regels over hoe overheden, bedrijfsleven, natuurorganisaties en burgers om moeten gaan met niet-inheemse dieren en planten.

Burgerlijk wetboek – zorgplicht (artikel 6.162)
Een algemene zorgplicht (preventie) verplicht de gemeente om regulier onderhoud te plegen en een visuele controle op zichtbare gebreken uit te voeren. Voor alle bomen geldt een algemene zorgplicht, waarbij het van belang is regulier onderhoud en periodieke controle op zichtbare gebreken uit te voeren. De gemeente Heiloo voert de zorgplicht conform deze regelgeving uit.

De zorgplicht voor wegen vloeit voort uit de Wegenwet (artikel 15). De gemeente kan aansprakelijk gesteld worden voor schade door takken die op de weg liggen, schade van weggebruikers door wortelopdruk, te geringe doorrijhoogte en schade door het niet zichtbaar zijn van wegbewijzering, verlichting en verkeersinstallaties indien de gemeente tekort schiet om deze schade te voorkomen. In het wegenbeleidsplan staat beschreven dat met maatwerk de voorkomende problemen worden opgelost.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
De gemeenteraad en het bestuur moeten inzicht geven in de benodigde onderhoudsbudgetten op een financieel transparante wijze, op grond van Artikel 12 BBV. Voor het beheer van de openbare ruimte is het gebruiken van een systematiek wettelijk verplicht. De begroting moet voortvloeien uit beleidskaders en de financiële consequenties daarvan. “Een essentieel onderdeel van de inhoud van deze paragraaf wordt bepaald door het gekozen ambitieniveau, de staat van onderhoud van de desbetreffende kapitaalgoederen en de kosten die hiermee gemoeid zijn. Hierbij dient in acht te worden genomen dat achterstallig onderhoud leidt tot kapitaalvernietiging en afwaardering wanneer sprake is van duurzame waardevermindering” (artikel 65 van het BBV).

Invasieve exoten
Een exoot is een plant, dier of ander organisme dat van nature niet in Nederland voorkomt. Als een soort schadelijk is voor de natuur noemen we ze invasieve exoten. Voorbeelden zijn: Japanse duizendknoop en Reuzenberenklauw.
In december 2015 is een lijst invasieve exoten goedgekeurd met 37 invasieve uitheemse soorten van Europees belang. In juni 2017 zijn nog eens 12 soorten aan de lijst toegevoegd. Voor de soorten op die lijst gelden strenge regels. Voor gemeente Heiloo zijn de volgende van belang:
Een verbod op de invoer, de verkoop, de teelt, het gebruik, het uitzetten enzovoort van de schadelijkste exoten.
Bij opmerken van een verboden soort onmiddellijk maatregelen nemen om de verspreiding ervan tegen te gaan. De hele bevolking moet helpen om de aanwezigheid van deze soorten te melden;

CONCEPT

Structuurvisie 2040 provincie Noord-Holland
De provinciale Structuurvisie is op 21 juni 2010 vastgesteld en op 28 september 2015 gewijzigd. Hierin staat de visie op de ruimtelijke ordening met relevante trends en ontwikkelingen weergeven en zijn de belangen van de provincie uiteengezet.
Dit betreft belangen op het gebied van klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik. Bij deze structuurvisie horen de Provinciaal Ruimtelijke Verordening Structuurvisie en het plan-MER (milieueffectrapport).

Natuurbeheerplan 2020 provincie Noord-Holland
Het Natuurbeheerplan is onderdeel van het Programma Natuurontwikkeling (PNO). Dit PNO is een nadere uitwerking van de ambities en doelstellingen zoals die zijn vastgelegd in de Omgevingsvisie NH2050 op het gebied van biodiversiteit. Met het PNO brengt de provincie de samenhang tussen verwerving, inrichting en beheer van natuur tot uitdrukking.
Bij de uitvoering van het beheer van de natuur en het landschap zijn veel partijen betrokken. De provincie stelt de kaders voor het beheer door een Natuurbeheerplan vast te stellen. Op basis van het Natuurbeheerplan kunnen beheerders bij de provincie een subsidie aanvragen voor de uitvoering van dit beheer.

Leidraad Landschap en cultuurhistorie provincie Noord-Holland
De provincie geeft in deze beleidsnota aan dat zij er op gericht is de kernkwaliteiten van de diverse landschappen in de provincie te behouden, met belangrijke structuurelementen.

CONCEPT

Bijlage 2 Beleidspunten groenbeleidsplan 2012-2022

De integrale groenvisie is vertaald in 7 kernuitgangspunten. Deze kernuitgangspunten zijn in het Groenbeheerplan 2014-2018 verder uitgewerkt in uitgangspunten voor inrichting en beheer. Hierna staan de kernuitgangspunten en de belangrijkste uitgangspunten voor de inrichting en het beheer die nog onverkort van toepassing zijn:

1. *Respecteer de landschappelijk onderlegger en maak belangrijke groenelementen zichtbaar en bescherm ze!*

- De landschappelijke groene elementen langs de historische linten behouden en zo mogelijk uitbreiden door nieuwe beplanting aan te brengen. Hierdoor wordt het karakter van de historische linten gewaarborgd.
- Aanbrengen contrast tussen strandwal en strandvlakte door het planten van verschillende typen bomen en het in stand houden van de kenmerkende historische hagen langs de hoofdwegen en historische linten, zoals Kennemerstraatweg, Hoogeweg e.d.

2. *Behoud en versterk de groene structuur!*

- Het verbinden van groene structuren is noodzakelijk om een consistent groen raamwerk te krijgen.
- Behouden en versterken van de groenstructuur van bomen gericht op het behoud van de lanen. Dit gebeurt door bomen terug te planten bij ziekte, afsterven of reconstructie van de openbare ruimte.
- De groeiplaats van bomen is bepalend voor de levensduur van de boom. Doel is dat er geen monocultuur ontstaat. Het is belangrijk om verschillende boomsoorten in een laan te planten om verspreiding van ziekten te voorkomen.
- Bestaand groen op plaatsen waar nieuwe ontwikkelingen zijn nauwkeurig beoordelen op esthetische en ecologische waarde en toetsen aan bestemmingsplannen en de structuurvisie. Behoud van groen met een hoge kwaliteit is van positieve invloed op de beeldkwaliteit van de woonomgeving en groenbeleving.
- Langs waterpartijen waar de openbare ruimte dat toelaat natuurlijke oevers creëren.
- Het verbinden van groengebieden en watergangen met elkaar zodat er grotere leefgebieden ontstaan voor plant en dier.

3. *Groen voor groen!*

- Bij afname van groenareaal op de ene locatie dit aan te vullen op een andere locatie met gelijke groenwaarden en oppervlakte.
- Voor de bomen die gekapt worden evenveel bomen terugzetten en daarmee het bomenbestand in stand houden.
- Gevaarlijke populieren verwijderen. Daar waar het kan nieuwe bomen planten. Binnen bebouwde kom geen populieren terugplanten, maar duurzame bomen.

4. *Ga versnippering van groen tegen!*

- Hoe groter de groengebieden hoe efficiënter het beheer en hoe meer kansen het biedt voor natuurontwikkeling.
- Aandacht besteden aan de balans tussen de parkeerbehoefte en het groene karakter van de woonomgeving.
- Verzoeken van inwoners om groen te adopteren en daarmee in eigen beheer te krijgen is een oplossing voor kleine plantsoenen die nabij woningen gelegen zijn.
- Bij herinrichting aandacht hebben voor het niet ontwerpen van te kleine plantsoenen.

5. *Stem beheer af op streefbeeld*

- Het beheer is afgestemd op het gewenste eindbeeld en de gebruiksfunctie van een groengebied.
- Het in stand houden van het Heilooërprofiel, een karakteristiek straatbeeld met grasbermen en bomen.
- Het tegengaan van vergrassing van heestervakken.
- Het op een ecologische wijze beheren van bermen, grasvelden en oevers om flora en faunaontwikkeling te stimuleren.

CONCEPT

- Het behouden en aanplanten van een grote diversiteit aan boomsoorten om ziektedruk en plagen zo veel mogelijk te beperken.

6. *Versterk de identiteit van de woonomgeving!*
   - Uitgangspunt is om te allen tijde de identiteit en stedenbouwkundige kwaliteiten te waarborgen als er veranderingen in de openbare ruimte worden aangebracht.
   - De woonstraten te blijven voorzien van enkele of dubbele rijen bomen en diversiteit in soorten na te streven. Dit gebaseerd op de identiteit en het ontwerp van de wijk. Hierbij dient zorgvuldig gekeken te worden naar de soortkeuze vanwege grootte, bodemgesteldheid en aanwezige verharding.

7. *Zorg voor meer betrokkenheid door inwoners bij het groen!*
   - Inwoners betrekken bij het beheer van groen, inwoners kennis laten maken met elkaar en samen zorgen voor het groen in de straat, bijvoorbeeld door stukjes groen te adopteren of door middel van buurttuinen.
   - Natuurbeheer door vrijwilligersgroepen bij bosbeheer in de Noorder- en Zuiderneg of houtsingelbeheer in Zuiderloo.
   - Zwerfafval in het openbaar groen verzamelen door inwoners.

De volgende beleidspunten uit het groenbeleidsplan zijn van belang voor het groenbeheer:

- De identiteit en landschappelijke verscheidenheid, die gevormd wordt door de cultuurhistorische groenelementen, behouden en versterken. De landschappelijke onderlegger en ontstaanswijze van Heiloo moeten afleesbaar blijven uit de inrichting van de openbare ruimte in het stedelijk- en buitengebied. Hierbij zijn de beeldkwaliteit, het laten beleven van de openbare ruimte en het oriënteren van groot belang.

- Respect hebben voor de landschappelijk onderlegger betekent dat bij uiteenlopende opgaven van ontwerp tot beheer rekening gehouden wordt met verschillen in bodemsoorten, landschapstypen, waterstromen, plantensoorten, natuurlijk reliëf enzovoort.

- Uitzichten naar het landschap, lanen met bomen en entrees van het dorp zijn elementen die de duidelijkheid en oriëntatie voor inwoners en bezoekers vergroten. Door de herkenbare eenheden met eigen karakteristieken op een duidelijke wijze in te richten en te beheren blijft de cultuurhistorie en daarmee kwaliteit van het landschap gewaarborgd.

- Om de ecologische kwaliteit en dus het duurzame karakter te waarborgen zoveel mogelijk met van nature in Heiloo voorkomende beplanting (inheems plantmateriaal en assortiment) werken.

- Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het verbinden van waterlopen voor een betere doorstroming en uitbreiden van leefgebied van dieren.

- De gewenste streefbeelden realiseren en in stand houden door gericht beheer. Dat geldt voor het natuurlijke groen (ecologisch beheer), het cultuurlijke groen in de woonwijken (regulier beheer) en voor de bomen (specialistisch beheer). Het beheer gebeurt zo veel mogelijk toekomstgericht en zonder chemische bestrijdingsmiddelen.

- Ecologisch beheer kenmerkt zich door gericht gefaseerd te beheren. Dat betekent dat tijdens het beheren niet overal op dezelfde tijd wordt ingegrepen, maar dat naar plaats, in tijd en frequentie wordt gefaseerd. Op deze manier blijven continue plaatsen behouden waar wilde planten en dieren kunnen overleven. Dit geldt voor het maaien van oevers, snoeien van beplanting en baggeren van de waterbodems.

- In het algemeen geldt hoe dichter bij de woning hoe minder natuurlijk het beeld van het groen en dus hoe intensiever het beheer. Dit geldt ook voor plaatsen waar veel mensen komen zoals de drie centrumlocaties;

CONCEPT

het stationsgebied, ’t Loo en ’t Hoekstuk. Dit regulier beheer bestaat voor een groot deel uit machinaal werk zoals grasmaaien en het snoeien van lage heesters met een maaibalk. Ook schoffelen en het snoeien van opgaande heesters is regulier beheer. Dit gebeurt handmatig.

- Specialistisch beheer is nodig om het bomenbestand van de gemeente gezond te houden en er voor te zorgen dat de omgeving van de boom sociaal veilig blijft, door bijvoorbeeld dood hout en laag hangende takken uit de boom te verwijderen.

- Een belangrijke voorwaarde voor de haalbaarheid van een streefbeeld is dat het beheersbaar is. Dit betekent enerzijds dat het beheer afgestemd is op het gewenste eindbeeld en de gebruiksfunctie van een groengebied. Anderzijds bij het bepalen van een streefbeeld wordt gekeken of dat ook binnen de bestaande middelen bereikt en gehandhaafd kan worden.

- Onderzocht gaat worden welke mogelijkheden er zijn om inwoners meer te betrekken bij het beheer van het groen.

- Het straatbeeld van laanbeplanting in brede grasbermen is karakteristiek geworden voor het dorp Heiloo. Daarom wordt het ook wel het Heilooerprofiel genoemd. Dit profiel koesteren.

- Uitgangspunt is de entrees tot het dorp groen van karakter te laten zijn en cachet te geven door herkenbare en/of opvallende beplanting toe te passen.

- Uitgangspunt is de landschappelijke groene elementen langs de historische linten te behouden en zo mogelijk uit te breiden door nieuwe beplanting aan te brengen. Hierdoor wordt het karakter van de historische linten gewaarborgd.

- Uitgangspunt is bij (her)inrichting van straten rekening te houden met de stedenbouwkundige kwaliteiten van de wijk. Op deze manier houdt Heiloo haar identiteit voor de toekomst.

- Langs de hoofdroutes de laanbeplanting optimaliseren en daarmee een impuls geven aan de lokale groenstructuur en inherent daaraan aan de ecologische waarden. Hierop wordt in het groenbeheerplan dieper ingegaan.

- Uitgangspunt is het idee van de mandelige buitenruimte bij nieuwe planvorming te overwegen omdat het past binnen het landschappelijke karakter en de groene identiteit van Heiloo.

- Bij het ontwikkelen van de structuurvisie het idee om groencompensatie in de vorm van een groenfonds vorm te geven verder uitwerken.

- Renovatie van plantsoenen vindt met name plaats op basis van het participatieproces wijkgericht werken. Heiloo is verdeeld in verschillende wijken die één voor één worden bezocht door het college en de betreffende deskundige ambtenaren. Participatie vindt plaats in de vorm van bewonersavonden waar betrokken bewoners hun opmerkingen over beheer en inrichting van de openbare ruimte kunnen geven.
  Elke wijk komt één keer in de vier jaar aan de beurt. Op basis van alle bewonersvragen worden de te vervangen of aan te passen plantsoenen in beeld gebracht en in een planning gezet, op basis van deze planning worden de plantsoenen opgeknapt. Deze dienstverlenende, zeer vraaggerichte en reactieve houding heeft al vele malen voor zeer positieve resultaten gezorgd.

CONCEPT

Bijlage 3 Beheerplan eco-zones Boekelermeer

(bijlage is separaat bijgevoegd)

CONCEPT

Bijlage 4 Beheerplan houtwallen

(bijlage is separaat bijgevoegd)

CONCEPT

Bijlage 5 Definitie en beheerdoelen groentypen conform IMBOR

Definitie en beheerdoelen groentypen conform IMBOR	
Type	**Definitie** en beheerdoel
Bomen (laan en straatboom)	Boom waarbij de omgeving voorwaarden stelt aan het eindbeeld en waarbij een takvrije zone of een takvrije stam wordt voorgeschreven. Eindbeeld: vorm van een boom in volgroeide staat, omschreven door middel van takvrije zone en/of takvrije stam. Alleen bomen in verharding hebben een zogenoemde boomspiegel die onkruidvrij gehouden wordt.
Knotbomen	Boom die wordt beheerd door periodiek knotten. Knotten is het verwijderen van het hout, staande op en rond de knot.
Leibomen	Boom die wordt beheerd door periodiek leiden. Leiden is het selecteren, buigen en aanbinden van gesteltakken en het verwijderen van niet-gewenste takken en twijgen.
Vormbomen	Boom, anders dan knot-, lei- of gekandelaberde boom, die wordt beheerd door periodiek snoeien of scheren met als doel de boom een specifieke vorm te geven en te laten behouden. Een vormboom is een boom met een groeiwijze waarbij het snoeien is gericht op duurzame instandhouding van de gewenste (gecultiveerde) vorm.
Bosplantsoen	Opgaande beplanting van houtige gewassen met struikvormers en boomvormers, die extensief wordt beheerd.
Lijnvormige haag	Eén of maximaal twee rijen heesters al dan niet van dezelfde soort die samen een lijnvormig element (haag) vormen die aan de bovenkant en de zijkant(en) wordt geschoren
Blokhaag	Al of niet gemengde brede heesterbeplanting die aan de bovenkant en de zijkant(en) wordt geschoren, in de vorm van een blok. Verschil met de lijnvormige haag is de grotere breedte. Ook wel geschoren heestervak genoemd.
Bodembedekkende heesters	Heesters met een maximale hoogte van 0,60 meter die door hun natuurlijke groeiwijze en hun plantafstand de bodem volledig bedekken.
Heesters algemeen	Alle overige heesters, niet zijnde, botanische rozen of heesterrozen, incl. gemengde heesterbeplantingen. Heesters zijn houtige gewassen die zich onder of vanaf de grond vertakken, struikvormend zijn en een opgaand karakter hebben.
Botanische rozen	Botanische rozen zijn wilde, niet gekruiste of geënte rozensoorten. Veelal enkelvoudige bloemen.
Heesterrozen	Opgaande, hoog en breed uitgroeiende rozen, niet zijnde cultuurrozen of botanische rozen.
Bodembedekkende heesterrozen	Bodembedekkende rozen met een maximale hoogte van 0,60 meter die door hun natuurlijke groeiwijze en hun plantafstand de bodem volledig bedekken.
Cultuurrozen	eenvormige rozenvakken bestaande uit theehybriden of polyantharozen. Cultuurrozen zijn houtige gewassen van de rozensoorten die struikvormend zijn en die intensief onderhouden worden. De snoei is gericht op de bloei en de vorm van het individu.
Vaste planten	Planten die langer dan twee jaar leven, in het voorjaar uitlopen, in de regel 's zomers bloeien, in de herfst afsterven terwijl wortels overblijven om weer in het voorjaar uit te lopen. Kruidachtige (niet houtig)
Grasveld	Verschijningsvorm: grasterrein met relatief uniform grasmengsel met beperkt bedekkingspercentage onkruid, met een maximale hoogte van 100 mm, Functie: onder meer verfraaiing recreatief (mede)gebruik, zoals spelen, recreëren, lopen, picknicken.
Ruw gras	Verschijningsvorm: grasterrein met gevarieerd grasmengsel met kruidachtigen, met een min of meer ruig karakter, met een maximale hoogte van 1000 mm Functie/doel: verschillende functies, Beheer: extensief, de maaifrequentie ligt veelal tussen de 1-2 keer

CONCEPT

Definitie en beheerdoelen groentypen conform IMBOR	
Type	**Definitie** en beheerdoel
Bloemrijk gras	Verschijningsvorm: grasterrein met gevarieerd grasmengsel met kruidachtige en bloemrijke vegetatie (ecologisch beheer), met een maximale hoogte van 1000 mm, Functie: verschillende functies, bijvoorbeeld verfraaiing. Beheer: extensief, de maaifrequentie ligt veelal tussen de 1-2 keer per jaar
Natuurvriendelijke oever	Flauwe oever en onderwater talud (talud 1:3 tot 1:5 en 5-10 m breed) langs waterlopen waar naast waterdoorvoerende functie voldoende ruimte is. Variatie aan milieu omstandigheden waardoor diverse planten en dieren zich kunnen vestigen.
Greppel	Een langwerpige geul in de aarde die overtollig water afvoert. Deze watergang kan gedurende het jaar zowel droog als nat zijn.
Waterloop(gang)	Een gegraven watergang die dient om overtollig water af te voeren om wateroverlast te voorkomen, en is breder dan een greppel en smaller dan een gracht. Algemene benaming voor een waterloop van beperkte breedte die stilstaand of slechts langzaam stromend water bevat.
Vijver	Een aangelegde vorm van oppervlaktewater.

CONCEPT

Bijlage 6. Resultaten kwaliteitsinspectie beplantingen

Conclusies kwaliteit en maatregelen

Kwaliteit
De resultaten van de nulmeting beplantingen zijn zowel opgenomen in het beheersysteem als op een digitale tekening. Deze tekeningen zijn separaat bijgevoegd. Er is een tekening met de kwaliteit per vak en een tekening met de maatregelen per vak.

Tabel 1 Kwaliteit beplanting						
	A+	**A**	**B**	**C**	**D**	**Totaal onder niveau**
Beschadiging	0%	74%	26%	0%	0%	**1%**
Bodembedekkers-kaal oppervlak	0%	63%	30%	3%	4%	**7%**
Bodembedekkers-snoeibeeld	0%	40%	51%	4%	5%	**9%**
Haag-gaten in haag	0%	62%	31%	5%	2%	**7%**
Heesters-gesloten heesters-kaal oppervlak	0%	49%	44%	4%	3%	**7%**
Heesters-snoeibeeld	0%	23%	64%	7%	7%	**14%**
Struikrozen-snoeibeeld	0%	58%	25%	0%	17%	**17%**
Struikrozen-kaal oppervlak	0%	80%	20%	0%	0%	**0%**
Vaste planten-sluiting	0%	62%	30%	5%	3%	**8%**
Eindtotaal	**0%**	**56%**	**38%**	**3%**	**3%**	**6%**

In tabel 1 staan de scores van het aantal vakken per kwaliteitsniveau.
Voor het bepalen van het ambitieniveau is uitgegaan van kwaliteitsniveau B (basis kwaliteitsniveau). Dit komt overeen met het gangbare niveau in Heiloo.

Het volgende valt op:
- Snoeiachterstand bij bodembedekkers, heesters (incl. bosplantsoen) en struikrozen. Bij gemiddeld 10 tot 15% van de totale oppervlakte is de achterstand matig of ernstig (niveau C of D). De achterstand is het grootst bij heesters en struikrozen. Bij 50 tot 60% is de achterstand beperkt.
- Kaal oppervlak. Bij ongeveer 7% van het totaal areaal zijn grote kale plekken in de beplantingen geconstateerd (niveau C of D). Dit komt het meest voor bij bodembedekkers, hagen, heesters en vaste planten.
- Veel ongewenste zaailingen of wildopslag. In relatief veel beplantingsvakken (totaal ca. 21.000 m2) komen ongewenste zaailingen of wildopslag voor. Dit als gevolg van niet tijdige onkruidbestrijding. Door deze opslag te verwijderen kan de oorspronkelijke beplanting weer optimaal groeien.
- Ca. 7.300 m2 beplanting moet gerenoveerd worden. Deze vakken zijn er zo slecht aan toe, dat herstel alleen mogelijk is door het vak te renoveren.

Maatregelen
Tijdens de nulmeting/visuele inspectie zijn er maatregelen voorgesteld, om het betreffende vak weer naar het gewenste niveau te brengen. De volgende maatregelen zijn voorgesteld:
- Achterstallige snoei
- Inboet beplanting
- Opslag verwijderen
- Renovatie beplanting

Per maatregel is een raming gemaakt. Er is een budget van ca. € 341.000,-- nodig om de maatregelen uit te voeren. en alle beplantingsvakken weer op het gewenste ambitieniveau voor technische kwaliteit te brengen.

De ramingen staan in de tabellen 2 tot en met 5. Alle prijzen zijn inclusief het leveren van (plant)materiaal en stortkosten (tenzij anders vermeld). Er is rekening gehouden met zogenoemde VAT kosten (voorbereiding, administratie en toezicht). De raming incl. VAT kosten staat in een aparte regel.

Tabel 2 Achterstallige snoei beplanting						
Werkpakket	**Eenheid**	**Te bew. opp**	**Eenheidsprijs**		**Raming**	
BODEMBEDEKKERS	m2	1.019	€	1,40	€	1.427,24
BOSPLANTSOEN	m2	11.735	€	0,90	€	10.561,15
LIJNVORMIGE HAGEN	m2	33	€	1,40	€	45,61
HEESTERS	m2	4.153	€	1,70	€	7.059,70
Netto raming achterstallige snoei beplanting					**€**	**19.093,69**
Netto incl. 21% VAT					€	23.103,37

Tabel 3 Inboet beplanting						
Werkpakket	**Eenheid**	**Te bew. opp**	**Eenheidsprijs**		**Raming**	
BODEMBEDEKKERS	m2	256	€	32,10	€	8.223,64
BLOKHAGEN	m2	260	€	22,50	€	5.854,29
LIJNVORMIGE HAGEN	m2	66	€	23,10	€	1.518,07
HEESTERS	m2	303	€	14,30	€	4.332,85
HEESTERROZEN	m2	11	€	14,30	€	160,90
VASTE PLANTEN	m2	24	€	19,10	€	449,69
Netto raming inboet beplanting					**€**	**20.539,43**
Netto incl. 21% VAT					€	24.852,71

Tabel 4 Opslag verwijderen						
Werkpakket	**Eenheid**	**Te bew. opp**	**Eenheidsprijs**		**Raming**	
BODEMBEDEKKERS	m2	7.811	€	0,50	€	3.905,60
BOSPLANTSOEN	m2	82	€	0,50	€	41,00
BLOKHAGEN	m2	921	€	0,50	€	460,56
LIJNVORMIGE HAGEN	m2	150	€	0,50	€	75,21
BOTANISCHE ROZEN	m2	261	€	0,50	€	130,54
HEESTERROZEN	m2	67	€	0,50	€	33,54
HEESTERS	m2	11.216	€	0,50	€	5.607,90
STRUIKROZEN	m2	80	€	0,50	€	39,91
Netto raming opslag verwijderen					**€**	**10.294,25**
Netto incl. 21% VAT					€	12.456,05

Tabel 5 Renoveren beplanting						
Werkpakket	**Eenheid**	**Te bew. opp**	**Eenheidsprijs**		**Raming**	
BODEMBEDEKKERS	m2	2.964	€	36,00	€	106.702,38
BOSPLANTSOEN	m2	28	€	19,80	€	554,05
BLOKHAGEN	m2	104	€	28,20	€	2.931,25
LIJNVORMIGE HAGEN	m2	26	€	29,80	€	775,22
BOTANISCHE ROZEN	m2	40	€	30,70	€	1.236,26
HEESTERROZEN	m2	11	€	30,70	€	325,49
HEESTERS	m2	3.912	€	29,30	€	114.622,82
VASTE PLANTEN	m2	135	€	34,80	€	4.687,46
Netto raming renoveren beplanting					**€**	**231.834,93**
Netto incl. 21% VAT					€	280.520,26

Bijlage 7. CROW KOR schaalbalken bij inspectie kwaliteit beplantingen

Verrekenen op frequentie via RAW-hoofdcode 51.48.52

Groen	beplanting-beschadiging			
A+	A	B	C	D
Er is geen beplanting beschadigd.	Er is weinig beplanting beschadigd.	Er is in beperkte mate beplanting beschadigd.	Er is redelijk veel beplanting beschadigd.	Er is veel beplanting beschadigd.
beschadigd oppervlak 0% per 100m²	**beschadigd oppervlak** ≤ 5% per 100m²	**beschadigd oppervlak** ≤ 10% per 100m²	**beschadigd oppervlak** ≤ 25% per 100m²	**beschadigd oppervlak** > 25% per 100m²

Niet opgenomen in RAW

Groen	beplanting-bodembedekkers-kaal oppervlak			
A+	A	B	C	D
Er is geen kaal oppervlak.	Er is weinig kaal oppervlak.	Er is in beperkte mate kaal oppervlak.	Er is redelijk veel kaal oppervlak.	Er is veel kaal oppervlak.
kaal oppervlak 0% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 5% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 10% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 25% per 100m²	**kaal oppervlak** > 25% per 100m²
Meetinstructie: Kaal oppervlak				

Verrekenen op beeld via RAW-hoofdcode 51.48.16

Groen	beplanting-bodembedekkers-snoeibeeld			
A+	A	B	C	D
De bodembedekkers hebben geen storende takken.	De bodembedekkers hebben weinig storende takken.	De bodembedekkers hebben in beperkte mate storende takken.	De bodembedekkers hebben redelijk veel storende takken.	De bodembedekkers hebben veel storende takken.
storende takken 0% per 100m²	**storende takken** ≤ 5% per 100m²	**storende takken** ≤ 10% per 100m²	**storende takken** ≤ 20% per 100m²	**storende takken** > 20% per 100m²

Verrekenen op frequentie via RAW-hoofdcode 51.48.51

Groen	beplanting-haag-gaten in haag			
A+	A	B	C	D
Er zijn geen gaten in de haag.	Er zijn weinig gaten in de haag.	Er zijn in beperkte mate gaten in de haag.	Er zijn redelijk veel gaten in de haag.	Er zijn veel gaten in de haag.
gaten 0% per 100m¹	**gaten** ≤ 2% per 100m¹	**gaten** ≤ 5% per 100m¹	**gaten** ≤ 15% per 100m¹	**gaten** > 15% per 100m¹
Meetinstructie: Gaten in haag				

Niet opgenomen in RAW

Groen	beplanting-heesters-gesloten heesters-kaal oppervlak			
A+	A	B	C	D
Er is geen kaal oppervlak.	Er is weinig kaal oppervlak.	Er is in beperkte mate kaal oppervlak.	Er is redelijk veel kaal oppervlak.	Er is veel kaal oppervlak.
kaal oppervlak 0% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 5% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 10% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 25% per 100m²	**kaal oppervlak** > 25% per 100m²
Meetinstructie: Kaal oppervlak				

Groen	beplanting-heesters-snoeibeeld			
A+	A	B	C	D
			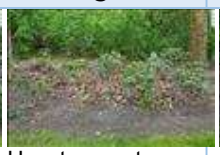	
Heesters vertonen geen snoeiachterstand. Er zijn geen holle heesters.	Heesters vertonen weinig snoeiachterstand. Er zijn weinig holle heesters.	Heesters vertonen in beperkte mate snoeiachterstand. Er zijn in beperkte mate holle heesters.	Heesters vertonen redelijk veel snoeiachterstand. Er zijn redelijk veel holle heesters.	Heesters vertonen veel snoeiachterstand. Er zijn veel holle heesters.
afgestorven takken 0% per 100m²	**afgestorven takken** ≤ 1% per 100m²	**afgestorven takken** ≤ 5% per 100m²	**afgestorven takken** ≤ 10% per 100m²	**afgestorven takken** > 10% per 100m²
lengte ongewenste scheuten en opslag 0 m per 100m²	**lengte ongewenste scheuten en opslag** ≤ 0,30 m per 100m²	**lengte ongewenste scheuten en opslag** ≤ 0,50 m per 100m²	**lengte ongewenste scheuten en opslag** ≤ 0,80 m per 100m²	**lengte ongewenste scheuten en opslag** > 0,80 m per 100m²
mate 'holle' heesters 0% per 100m²	**mate 'holle' heesters** 0% per 100m²	**mate 'holle' heesters** ≤ 2,5% per 100m²	**mate 'holle' heesters** ≤ 5% per 100m²	**mate 'holle' heesters** > 5% per 100m²

Niet opgenomen in RAW

Groen	beplanting-struikrozen-kaal oppervlak			
A+	A	B	C	D
Er is geen kaal oppervlak.	Er is weinig kaal oppervlak.	Er is in beperkte mate kaal oppervlak.	Er is redelijk veel kaal oppervlak.	Er is veel kaal oppervlak.
kaal oppervlak 0% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 5% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 10% per 100m²	**kaal oppervlak** ≤ 25% per 100m²	**kaal oppervlak** > 25% per 100m²
Meetinstructie: Kaal oppervlak				

Niet opgenomen in RAW

Groen	beplanting-struikrozen-snoeibeeld			
A+	A	B	C	D
De struikrozen zien er zeer verzorgd uit.	De struikrozen zien er verzorgd uit.	De struikrozen zien er redelijk verzorgd uit.	De struikrozen zien er nauwelijks verzorgd uit.	De struikrozen zien er onverzorgd uit.
takken met uitgebloeide bloemen 0% per 100m²	**takken met uitgebloeide bloemen** 0% per 100m²	**takken met uitgebloeide bloemen** 0% per 100m²	**takken met uitgebloeide bloemen** ≤ 25% per 100m²	**takken met uitgebloeide bloemen** > 25% per 100m²
verhouding aantal hoofdtakken t.o.v. struikroos zeer goed	**verhouding aantal hoofdtakken t.o.v. struikroos** goed	**verhouding aantal hoofdtakken t.o.v. struikroos** voldoende	**verhouding aantal hoofdtakken t.o.v. struikroos** matig	**verhouding aantal hoofdtakken t.o.v. struikroos** slecht
wildopslag en/of takken met uitlopers 0% per 100m²	**wildopslag en/of takken met uitlopers** ≤ 2% per 100m²	**wildopslag en/of takken met uitlopers** ≤ 5% per 100m²	**wildopslag en/of takken met uitlopers** ≤ 15% per 100m²	**wildopslag en/of takken met uitlopers** > 15% per 100m²

Niet opgenomen in RAW

Groen	beplanting-vaste planten-sluiting			
A+	A	B	C	D
De beplanting is volledig aaneengesloten.	De beplanting is goed aaneengesloten.	De beplanting is redelijk aaneengesloten.	De beplanting is nauwelijks aaneengesloten.	De beplanting is niet aaneengesloten.
aaneengesloten beplanting 100% per 100m²	**aaneengesloten beplanting** ≥ 90% per 100m²	**aaneengesloten beplanting** ≥ 80% per 100m²	**aaneengesloten beplanting** ≥ 50% per 100m²	**aaneengesloten beplanting** < 50% per 100m²

CONCEPT

Bijlage 8. Werkpakketten en raming groenonderhoud eigen dienst

(De werkpakketten en raming is separaat bijgevoegd)

CONCEPT